

Torsdagen den 30 september

Kl. 12.00–13.07
14.00–15.10

§ 1 Val av ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen

Val av ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen företogs.

Enligt enhälligt förslag av konstitutionsutskottet utsågs för tiden från och med den 30 september till dess att nytt val förrättats under början av nästa valperiod till

ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen
Ida Karkiainen (S)

§ 2 Justering av protokoll

Protokollet för den 9 september justerades.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade att Socialdemokraternas partigrupp anmält Eva-Lena Jansson som suppleant i skatteutskottet och Sofia Amloh som suppleant i socialutskottet.

Talmannen förklarade valda till

suppleant i skatteutskottet
Eva-Lena Jansson (S)

suppleant i socialutskottet
Sofia Amloh (S)

§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2021/22:3 för tisdagen den 21 september i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från finansutskottet.

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Proposition
2021/22:11 till finansutskottet

Motion
2021/22:126 till skatteutskottet

*Svar på
interpellationer*

§ 6 Svar på interpellation 2021/22:9 om arbetsmiljön inom ambulanssjukvården

Anf. 1 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Elisabeth Björnsdotter Rahm har frågat mig vad jag avser att göra för att de regelverk som nämns i interpellationen inte ska stå i motsatsförhållande till varandra och så att arbetsmiljön inom ambulanssjukvården förbättras.

Inledningsvis vill jag påpeka att arbetsgivare har ett ansvar för att bedöma och hantera risker i arbetsmiljön. Det gäller även inom ambulanssjukvården. Självklart ska ambulanspersonalen ha en god arbetsmiljö.

Interpellanten menar att regelverken står i motsatsförhållande till varandra. Men det undantag för användning av bilbälte som anges i Transportstyrelsens föreskrifter och som Elisabeth Björnsdotter Rahm hänvisar till i sin frågeställning framtalar inte arbetsgivaren ansvaret att se till att arbetsmiljöarbetet bedrivs på ett sådant sätt att intentionen i arbetsmiljölagen uppfylls. Arbetsgivaren är skyldig att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten för att förebygga olyckor och ohälsa och skapa en god arbetsmiljö.

Utrustningen i ambulanser ska förstås möjliggöra såväl en god vård som en god arbetsmiljö för medarbetarna. Vilken specifik utrustning som ska finnas är dock en fråga för arbetsgivare och berörda myndigheter.

Avslutningsvis vill jag upprepa att regeringen stöder regionerna, som hälso- och sjukvårdens huvudmän, genom att under 2021 tilldela regionerna 85 miljoner kronor för ambulanssjukvården och 3,2 miljarder kronor för goda förutsättningar för vårdens medarbetare genom överenskommelser mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner. Medlen kan användas till förstärkning av ambulanssjukvården och insatser för en hållbar arbetsmiljö.

Jag utgår från att interpellanten och jag är överens om vikten av att arbetsgivaren tar sitt ansvar för att säkra en god arbetsmiljö för vårdens medarbetare.

Anf. 2 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M):

Herr talman! Jag tackar socialministern för svaret.

Vi har ju haft den här debatten tidigare – i mitten av maj, om jag inte missminner mig. Jag tog upp debatten igen då jag inte var riktigt nöjd med svaret, och det kan jag inte påstå att jag är den här gången heller.

Av Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av arbetsutrustning följer bland annat, som jag skrev i min interpellation, att arbetsutrustning ska användas så betryggande som det bara går som skydd mot ohälsa och olycksfall. I samband med bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer framkommer bland annat att regeringen och den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om trafikregler.

I trafikförordningen står det att om det finns bilbälten i ett fordon ska alla använda bilbälte. I Transportstyrelsens föreskrifter om användning av bilbälte står det att det kan göras undantag för användande av bilbälte i baksätet om det på något sätt hindrar yrkesutövningen. Dessa två föreskrifter talar mot varandra, och det är regeringen som har ansvar för att i regleringsbrev till berörd myndighet se till att dessa föreskrifter inte står i motsatsförhållande till varandra.

För att dessa två regelverk inte ska stå i motsatsförhållande till varandra krävs att regeringen tar sitt ansvar, utfärdar regleringsbrev och ser över hur dessa regelverk är utformade, så att det här motsatsförhållandet kan undanröjas. Om inte regeringen tar sitt ansvar i det här fallet blir det ett moment 22 – å ena sidan ska människor ha bilbälte, å andra sidan inte.

Vi har hela tiden ett ansvar för att man ska ha en god arbetsmiljö inom ambulanssjukvården. Jag är glad att regeringen i sin budget tillför mer medel till regionerna, men som socialministern säger är det regionerna som arbetsgivare som har det yttersta ansvaret.

När det fortfarande är sju regioner i vårt land som inte har erforderliga hjälpmedel för att säkra arbetsmiljön för ambulanssjukvården blir det upp till varje region att ta sitt arbetsgivaransvar. Det finns inget krav från regeringen på att budgettillskottet från regeringen ska garantera detta.

Min fråga till socialministern blir återigen: Hur avser socialministern att se över att dessa två lagstiftningar inte krockar, så att vi kan förbättra arbetsmiljön för ambulanssjukvården?

Anf. 3 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Jag tycker att Elisabeth Björnsdotter Rahm får det att bli mycket krångligare än vad det egentligen är. Myndigheters föreskrifter är alltid komplement till de styrande regelverken. Jag behöver kanske inte reda ut detta huvudsakligen för Elisabeth Björnsdotter Rahm, men jag tror att de som lyssnar kan tycka att det är lite krångligt. Jag tänker därför ta lite tid till detta.

Socialstyrelsens föreskrifter om ambulanssjukvård har syftet att stödja ambulanssjukvården så att den kan uppfylla hälso- och sjukvårdslagens övergripande mål om en god vård. Vi har ju också det som handlar om god och nära vård, och det finns naturligtvis mycket i detta. Arbetsmiljöverkets föreskrifter preciserar vilka krav som ställs på arbetsmiljön enligt arbetsmiljölagen.

Båda dessa föreskrifter ska arbetsgivarna naturligtvis se till att efterleva, men myndigheterna ansvarar själva för sina föreskrifter och innehålllet i dem. Regeringen skulle mycket väl genom särskilda regeringsbeslut kunna initiera en specifik översyn, men inte genom att säga att det ska stå på ett specifikt sätt. Myndigheten äger sina föreskrifter.

Transportstyrelsens undantag för användning av bilbälte i baksätet är inte någonting som enbart finns för ambulanssjukvården, utan detta gäller också polis, kriminalvård, tull och viss annan sjukvårdspersonal om yrkesutövningen kräver det. Elisabeth Björnsdotter Rahm och jag hade mycket riktigt en interpellationsdebatt här i maj. Då handlade det dock väldigt mycket om huruvida vi skulle se till att det fanns specifik medicinteknisk utrustning i alla ambulanser, och från regeringens sida kan vi inte föreskriva specifik medicinteknisk utrustning. Som Elisabeth Björnsdotter Rahm och jag talade om den gången är utvecklingen väldigt snabb. Det går inte att specificera detta.

Jag tycker också att det är viktigt att säga att det inte enbart handlar om den specifika situationen. Man kan behöva ställa sig upp för att man ska hänga upp ett dropp, ta tag i en sug eller liknande. Det finns flera moment och situationer. Om personal behöver göra den typen av rörelse och ställa sig upp ska man inte beläggas med en bot eller hamna i brottsregistret för att man gör sitt jobb.

Att så långt som möjligt förhindra alla dessa moment, både i ambulanser och när det gäller polis, kriminalvård, tull och andra, är en fråga för arbetsgivarna. Undantaget finns för att den enskilde i vissa situationer inte ska hamna i brottsregistret och få böter.

Myndigheterna ansvarar för sina föreskrifter. Även om man kan tycka att någon viss utrustning borde användas kan vi inte föreskriva viss medicinteknisk utrustning. Det tror jag att Elisabeth Björnsdotter Rahm och jag var rätt överens om förra gången, men jag säger det en gång till.

Anf. 4 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M):

Herr talman! Jag tackar socialministern.

Ja, vi var överens om att vi inte kan ställa krav på att det ska finnas specifik utrustning inom ambulanssjukvården.

Jag är medveten om att det finns andra yrkesgrupper som vi också kan diskutera när det gäller arbetsmiljön. Men just nu har jag lagt fokus på ambulanssjukvården, framför allt när det gäller hjärt- och lungräddning som ju är en av de mest akuta uppgifter som ambulanssjukvården utför. Vi förutsätter att vi när olyckan är framme ska få den bästa och mest högkvalitativa sjukvård som bara går att erbjuda i Sverige.

Det finns många exempel inom ambulanssjukvården på olyckor som har inträffat för medarbetare inom ambulanssjukvården, vilka hade kunnat undvikas om det hade funnits adekvata hjälpmedel i varje ambulans. Som jag sa finns det sju regioner i dag som inte har till exempel en mekanisk hjärt- och lungräddningsmaskin i alla sina ambulanser. Det innebär att en ambulanssjukvårdare som ska utföra hjärt- och lungräddning måste stå upp i ambulanshytten under hela färden från patientens bostad till sjukhuset eller till den vårdinrättning där vården ska fortsätta. Där har vi problemet att man inte kan sitta fastspänd med ett säkerhetsbälte i baksätet och samtidigt försöka rädda liv.

Den problematik som jag vill lyfta fram är att man ställer två regelverk mot varandra. Du ska som ambulanssjukvårdare utföra ditt arbete, rädda liv och ge en trygg vård till våra medborgare. Samtidigt ska du kunna känna dig trygg i att du har en arbetsmiljö där du vet att du efter dagens slut kan komma hem till dina nära och kära och inte själv råka ut för en olycka.

Det har vid ett flertal tillfällen hänt att ambulanssjukvårdare har stått upp och utfört vårdåtgärder samtidigt som man i en tre ton tung ambulans vid en inbromsning inför rött ljus eller i en kurva har ramlat omkull och slagit sig väldigt illa. Det känns inte tryggt att ha en sådan arbetsmiljö för ambulanssjukvårdare, och de vidhåller själva att det inte är en trygg arbetsmiljö när man inte har adekvat arbetsutrustning som gör att man kan sitta fastspänd bak i en ambulans.

Därför blir min fråga igen till socialministern: Hur ska vi undanröja det regelkrångel som gör att vi inte kan tillgodose en god arbetsmiljö för våra tappra personer som jobbar inom ambulanssjukvården i Sverige i dag?

Anf. 5 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Först måste vi slå fast att det här är två olika föreskrifter som inte står emot varandra. Man måste förhålla sig till båda två, och det är möjligt att göra det. Men regeringen kan inte föreskriva en viss medicinteknisk utrustning. Alla ambulanser ser heller inte likadana ut. Det finns ju olika moment där det skulle kunna uppstå problem. Det kan uppstå en krock om man inte hanterar det här på rätt sätt, och då menar jag förstås inte en fysisk krock.

Elisabeth Björnsdotter Rahm säger att vi inte kan ha dessa båda föreskrifter samtidigt. Jo, det kan vi, och man måste som vårdgivare och som arbetsgivare förhålla sig till båda. Jag tycker att detta är viktigt att säga.

Nu talar vi specifikt här återigen om hjärt- och lungräddning och det momentet. Men att sträcka sig efter en sug för att göra rent i luftvägarna är också någonting som kan vara helt avgörande, och beroende på hur ambulansen är utformad kan man behöva ställa sig upp.

Vad jag försöker beskriva här är att vi har två föreskrifter och att man måste förhålla sig till båda. Det är arbetsgivarens ansvar att erbjuda såväl en trygg arbetsmiljö som en god hälso- och sjukvård för patienten. Men för att den enskilde inte ska hamna i en situation där man blir bötfälld för att man helt enkelt bryter mot lagen när man tvingas att utföra vissa moment obältad finns det ett undantag för vissa yrkeskategorier. Jag är inte beredd att ta bort det undantaget. Det skulle få väldigt olyckliga konsekvenser för enskilda individer. Men de här föreskrifterna ska man förhålla sig till samtidigt. Det är också därför som vi har såväl Arbetsmiljöinspektionen som Inspektionen för vård och omsorg.

Jag tycker att det är felaktigt att beskriva det som att det är föreskrifter som nödvändigtvis står mot varandra. Man måste kunna förhålla sig till mer än en föreskrift i verksamheten, och exakt hur föreskriften ska se ut ansvarar myndigheten för.

Anf. 6 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M):

Herr talman! Jag är medveten om att man måste förhålla sig till alla föreskrifter, socialministern. Men i vissa lägen går det inte att förhålla sig till båda föreskrifterna. Det går inte att stå upp i en ambulans och utföra vissa arbetsmoment och samtidigt ha säkerhetsbältet på sig. Oavsett vilka åtgärder arbetsgivaren har vidtagit går inte de båda föreskrifterna att förena.

Givetvis har arbetsgivaren ett stort ansvar för utformningen av en ambulans. I största möjliga mån försöker man givetvis utforma den så att ambulanssjukvårdaren ska kunna sitta bältad, och alla redskap och det man behöver för sitt arbete ska finnas inom räckhåll utan att man ska behöva sträcka sig och ställa sig upp i en ambulans. Men vi har fortfarande kvar en av de stora diskussioner som jag har tagit upp tidigare, nämligen att det inte finns rätt utrustning i alla ambulanser och där regionerna som arbetsgivare inte tar sitt ansvar. Det är sju regioner i Sverige som inte tar sitt ansvar för att deras medarbetare ska kunna ha en bra arbetsmiljö.

Vi är egentligen tillbaka i mitt moment 22, där jag påstår att de olika förhållningssätten och regelverken inte går att förena.

Min fråga tillbaka till socialministern är: Hur ska vi säkra arbetsmiljön för dem som jobbar i ambulanssjukvården?

Anf. 7 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Enligt arbetsmiljölagen har arbetsgivaren ett lagstadgat ansvar för en god arbetsmiljö. Man är skyldig att följa de föreskrifter som finns på området, och det finns en arbetsmiljöinspektion som gör tillsyn och ska bevaka att så också sker. Sedan har vi hälso- och sjukvårdslagen som ska försäkra oss om att patienterna får bästa möjliga vård.

Vi har inte en ordning där vi räknar upp någon medicinskteknisk utrustning. Det gäller hälso- och sjukvården generellt och också i ambulanser och ambulanssjukvården. Vi tillskjuter dock resurser såväl till ambulanssjukvården specifikt för kompetenshöjande insatser och andra insatser som man ser ett behov av som till hela hälso- och sjukvården, bland annat till ambulanssjukvården, både för åtgärder som förbättrar situationen på det personalpolitiska området och för att vi över huvud taget ska få en god och nära vård.

Jag vill avsluta med att säga: Att ha dubbla föreskrifter betyder att man måste kunna ta hänsyn till båda. Man kan inte välja en god arbetsmiljö eller en god hälso- och sjukvård.

Jag skulle se det som olyckligt om vi skulle ta bort undantaget för vissa yrkeskategorier att för vissa moment ha möjlighet att stå upp. Därför kommer det att vara kvar. Annars skulle man bryta mot lagen när man utför sitt arbete.

Vårdgivaren har ett ansvar för en god vård och för en god arbetsmiljö, och det måste man arbeta vidare med. Det gäller samtliga utövare av svensk hälso- och sjukvård, inte minst ambulanssjukvården.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2021/22:2 om kvinnors situation i USA

Anf. 8 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr talman! Yasmine Posio har frågat mig vad anledningen är till att vi sällan hör kritik från mig och regeringen om kvinnors situation i USA medan vi gör det om kvinnors situation i andra länder. Hon har också frågat mig vad jag och regeringen avser att göra för att alla kvinnor i USA ska kunna bestämma över sin egen kropp. Vidare har hon frågat mig hur

jag och regeringen tänker agera för att USA ska ratificera konventionen om avskaffande av all slags diskriminering mot kvinnor.

Låt mig från början slå fast att Sverige ställer samma krav på alla länder vad gäller respekten för de mänskliga rättigheterna.

Sverige har en mycket nära och förtrolig relation med USA, vilken givetvis inkluderar även dessa frågor, och står upp för alla kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter överallt.

Det är också mitt bestämda intryck att den nuvarande administrationen i stort delar Sveriges syn på jämställdhet och kvinnors rättigheter. De flesta av de frågor Yasmine Posio ställer är föremål för en intensiv och ibland häftig debatt i USA, där administrationen försöker driva på en reformagenda.

USA är ett stort land och är på vissa sätt mer jämförbart med EU än med Sverige. För vissa av de utmaningar frågeställaren lyfter ligger ansvaret på regeringens direkta motpart, det vill säga administrationen. För andra ligger ansvaret på riksdagens motpart, det vill säga kongressen. Det gäller till exempel ratificering av konventioner, vilket kräver två tredjedelars majoritet i senaten – till exempel FN-konventionen om avskaffande av all slags diskriminering mot kvinnor. För ytterligare andra ligger ansvaret på delstaterna eller domstolarna, till exempel gällande abortfrågan.

Frågeställaren känner säkert till att i det sistnämnda fallet har det federala justitieministeriet inlett en process mot delstaten Texas och önskar kodifiera aborträtten som en federal rättighet.

På federal nivå har trots allt en hel del skett på senare tid. Aldrig har så många kvinnor haft ministerposter i den federala regeringen, utöver vicepresident Kamala Harris. En subventionerad barnomsorg har införts, och de nödpaket som tagits fram under coronapandemin har starka jämställdhetskomponenter.

Sverige följer USA:s inrikespolitiska debatt noga. Många amerikanska politiker och beslutsfattare är intresserade av att höra om svenska erfarenheter. Jämställdhet har alltid sin givna plats på dagordningen när officiella företrädare från våra länder möts.

Anf. 9 YASMINE POSIO (V):

Herr talman! Jag tackar utrikesminister Ann Linde för svaret.

Jag har länge funderat på att lyfta kvinnornas situation i USA, en av världens patriarkala högborgar – detta för att situationen för kvinnor i USA och då främst kvinnor med låga inkomster är under all kritik sett till att USA säger sig vara världens främsta demokrati. Dessutom tas gärna det som sker i USA som något som rättfärdigar för andra länder att följa efter. När Texas införde abortlagen insåg jag att det är nu jag måste lyfta frågan, för uppenbarligen är trycket på USA inte tillräckligt för att kvinnorna där ska få det bättre.

En fjärdedel av kongressen är kvinnor, och faktum är att mellan 1920 och 1990 var det vanligare att kvinnor ärvde sin plats till kongressen än att de blev invalda. Denna regel att kvinnor kan arva sin mans kongressplats gäller faktiskt än i dag. USA är alltså en av västvärldens sämsta länder när det kommer till kvinnlig representation i parlamenten. Det förklarar delvis varför kvinnor har så dåliga rättigheter i USA.

Min fråga är hur regeringen agerar gentemot USA, där kvinnors situation tål att ifrågasättas. Där finns ingen lagstadgad betald föräldraledighet. Den lagstadgade rätten att vara föräldraledig i tolv veckor utan ersättning gäller endast på arbetsplatser med 50 anställda eller fler.

En vaginal förlossning kostar 5 000–11 000 dollar, och om det uppstår komplikationer blir det ännu dyrare. Alltså är redan själva förlossningen en kostsam historia.

Sedan tillkommer barnomsorg, där gifta lägger i snitt en tiondel av sin inkomst medan ensamstående lägger en tredjedel.

Även högre utbildning är dyrt, och allt fler kvinnor tvingas bort från arbetsmarknaden då de inte har råd med både studielån och kostnader för barnomsorg.

Ett annat exempel på hur svårt det är för kvinnor och flickor i USA är abortmotståndet. Bara att ta sig till en abortklinik är en fruktansvärd upplevelse då abortmotståndare står utanför klinikerna och högljutt förnedrar de kvinnor som av vilka skäl det än må vara vill eller måste göra en abort.

Klinikerna har dessutom utsatts för förstörelse, och personal har utsatts för hot om våld och våld och till och med mördats. Mellan 1993 och 2015 sköts elva personer ihjäl eller dog i sprängningar mot klinikerna. Därför minskar också antalet kliniker som utför aborter i de stater som har de värsta abortmotståndarna.

Precis som Sverige kräver att länder ska skydda MR-aktivister borde vi kräva att USA skyddar abortkliniker.

Svaret jag fick var lite av en hyllning av den nya administrationen, som ännu inte lyckats leverera särskilt mycket, och en lektion om hur USA fungerar. Det visar hur svårt regeringen verkar ha för att kritisera USA på samma sätt som andra patriarkala länder kritiserar.

Men detta hjälper ju inte kvinnorna i USA. Därför undrar jag vad utrikesminister Ann Linde vill göra för att även de, precis som kvinnor i andra patriarkala länder, ska känna vårt stöd i sin kamp för att få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Anf. 10 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr talman! Som jag redogjorde för i mitt inledande svar har Sverige en nära kontakt med USA i dessa frågor. Senast i går deltog jag i en videokonferens om jämställdhet anordnad av Georgetown University. Vi var tre talare, och de andra två var ordförande i Vita husets genderråd respektive Vita husets biträdande chef för frågor om mänskliga rättigheter och demokrati.

Vår ambassad i Washington har en starkt utåtriktad verksamhet, där jämställdhet särskilt lyfts fram. Exempelvis har nästa års stora utställning på House of Sweden i Washington jämställdhetstema. Ambassaden har också bjudits in till kongressen för att hålla föredrag om detta tema, i närvaro av bland andra talmannen Nancy Pelosi, och intervjuer har givits i ledande amerikanska tidningar.

Vidare diskuterar vi och för fram jämställdhetsfrågor vid varje möte med amerikanska företrädare.

USA har nu avskaffat Mexico City policy, som infördes under Trump och ströp finansieringen till organisationer som arbetade med abort eller för rätten till abort.

Ett jämställdhetsråd har inrättats i Vita huset, och en genderstrategi ska ligga färdig i oktober. Det var alltså ordföranden i detta råd, Jennifer Klein, som deltog i den videokonferens jag tidigare nämnde.

Bidenadministrationens förslag till stödpaket, Build Back Better, som det nu ska röstas om i kongressen, innehåller starka jämställdhetskomponenter.

Vi talar om att stärka kvinnors möjligheter på arbetsmarknaden, kvinnlig egenmakt, federala stöd till delstater som tillhandahåller god barnomsorg, skattekrediter till barnfamiljer, vilket i praktiken är ett barnbidrag, skattekrediter till hushåll som betalar för barnomsorg eller äldreomsorg och skattekrediter för företag som ger sina anställda rätt till betald sjukfrånvaro eller föräldraledighet.

Vi tar alltså i stort sett upp allt det som Yasmine Posio tog upp i sin fråga när vi har samtal med amerikanska företrädare.

Anf. 11 YASMINE POSIO (V):

Herr talman! Jag tackar utrikesminister Ann Linde för svaret. Vi får hoppas att åtminstone en del av detta går igenom.

Som jag nämnde tidigare var det lagändringen i Texas som fick mig att skriva denna interpellation. Mäns vilja att ha makt över kvinnors och flickors kroppar använder abortmotståndet som vägen till målet. Det är inget unikt för USA utan visar sig runt om i världen.

I USA har man dock lyckats skapa en så stark abortmotståndsrörelse att man till och med fått republikanska presidenter såsom Bush och Trump att gå från att vara för kvinnors och flickors rätt att bestämma över sina egna kroppar till att låta staten bestämma.

Kvinnor och flickor har i alla tider gjort aborter, och i världen dör varje år omkring 23 000 kvinnor och flickor av illegala aborter. Många fler får allvarliga skador, och en del blir till och med sterila. Det finns många olika skäl till att kvinnor och flickor vill avsluta en graviditet, och inget av skälen väger tyngre eller lättare än de andra.

Den 28 september var det den globala dagen för säkra och legala aborter. Dagen innan skapade RFSU en tråd på Twitter där de som gjort abort kunde ange sina skäl. Skälen till att avsluta en graviditet varierade och tydliggjorde att kvinnors och flickors rätt att själva välja är det enda rätta.

När Trump tillsatte ytterligare abortmotståndare i högsta domstolen förstod alla att snart kommer någon stat att försöka försämra lagarna för kvinnor ännu mer. För dem som vill lära sig mer om hur abortlagarna förändrats genom åren rekommenderar jag dokumentären *Reversing Roe*.

Hur staterna ser på abort varierar nämligen i USA. I 45 av staterna tillåts sjukvårdspersonal vårdvägra, och i 42 av staterna tillåts sjukvårdskliniker vårdvägra. Det finns olika gränser för när en kvinna eller flicka senast får göra en abort, det krävs betänketid och i vissa stater måste man lyssna på hjärtljudet och se på ultraljudet. Allt är olika sätt att hindra kvinnor och flickor från att göra abort.

Lagen i Texas innebär att aborter förbjuds efter vecka sex. Alla som är gravida vet inte ens om det så tidigt. I vissa amerikanska stater och länder där det är svårt att genomföra aborter tillåts det ändå vid våldtäkt, incest och när den gravidas liv och hälsa är i fara. Så är inte fallet i Texas. Det är tydligt att den patriarkala abortmotståndsrörelsen hoppas på att när och om denna lag testas i högsta domstolen ska den gå igenom.

Men det är inte enbart den extremt korta tidsperioden för abort som skrämmer. Den som straffas är den som gör aborten eller som förslår den-samma. Det är alltså läkaren, sjuksköterskan, partnern, vännen – ja, vem som än på något sätt är involverad – som riskerar böter på 10 000 dollar. Dessa 10 000 dollar kan dessutom ges som skadestånd till den som anmält den sena aborten. Det är ett slags angiverisystem som påminner om gamla tiders häxjakter.

Att det federala justitieministeriet inlett en process mot delstaten i Texas med en önskan om att kodifiera aborträtten som en federal rättighet är positivt, nu när det är en demokratisk president som har makten, men vi vet tyvärr ännu inte resultatet av processen. Och nog måste även utrikesminister Ann Linde kunna nämna det horribla i det som skett i sitt skriftliga interpellationssvar, även om det är USA vi talar om.

Anf. 12 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr talman! Jag, liksom tusentals andra över hela världen, stod i alla mina sociala medier upp för aborträtten i förgår på internationella dagen för säkra aborter. Det råder naturligtvis inget tvivel om var Sverige står i abortfrågan eller om att den amerikanska administrationen känner till den svenska ståndpunkten. Det råder heller inget tvivel om var den amerikanska administrationen står i dessa frågor.

Abortfrågan är föremål för en mycket häftig debatt i USA, där olika delstaters agerande riskerar att omintetgöra den landvinning som domstolsutslaget Roe versus Wade från 1973 innebar. Den federala regeringen har svarat med att åtala den delstat – Texas – som försöker rucka på utslaget.

Administrationen önskar också lägga fast aborträtten som federal lag, vilket kräver att erforderlig majoritet kan nås i kongressen. Samma sak gäller exempelvis kvinnokommissionen, The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women. Ratificeringen sker i senaten och kräver två tredjedels majoritet. I dagsläget finns, vad jag förstår, inte den majoriteten i senaten.

Jag hoppas att Yasmine Posio är lika aktiv med sina amerikanska vänner som vi är med våra amerikanska vänner och inte bara står här i kammaren och läser upp uttalanden som inte kommer att göra någon skillnad för kvinnorna på marken i USA. Vi har en fortlöpande diskussion med USA om frågorna, och själv har jag deltagit på sex amerikanska demokratiska konvent där denna fråga har kommit upp varje gång.

Vi lyfter upp de svenska erfarenheterna, och vi stöder den amerikanska administrationens reformansträngningar. Det demokratitoppmöte som president Biden har kallat till i december kommer att innehålla starka jämställdhetsaspekter. De deltagande staterna kommer att göra åtaganden som ska följas upp vid en konferens ett år senare. Vad det handlar om har bland andra vicepresident Kamala Harris uttryckt som så att kvinnors ställning

och rättigheter är ett mått på demokratins status, eller på engelska: The status of women is the status of democracy.

Prot. 2021/22:13
30 september

Svar på
interpellationer

Anf. 13 YASMINE POSIO (V):

Herr talman! Tack, utrikesminister Ann Linde, för detta samtal! Det är inte första gången som vi samtalar om just SRHR. Anledningen till att jag lyfter upp frågan är att det faktiskt ger en viss effekt att man talar om den här i denna kammare. Det räcker inte bara att prata om det med sina vänner runt om i världen.

USA är ett av få länder i världen som ännu inte har ratificerat FN-konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, tillsammans med Iran, Palau, Somalia, Sudan och Tonga. Men faktum är att vi ingenstans i världen har lyckats uppnå jämställdhet. Detta visar hur starka de patriarkala krafterna är och att vi måste bekämpa dem både här i Sverige och i världen.

Här försökte abortmotståndare slå in en kil i vår abortlagstiftning med hjälp av den så kallade samvetsklausulen, som inte är något annat än en vårdvägran. Här lyckades de inte, och vi har många fantastiska exempel i världen som visar att flickors och kvinnors rättigheter är på frammarsch. Irland, Argentina och nu senast Mexiko har infört lagar för säkra och lagliga aborter. Men i andra länder går det som sagt åt helt fel håll.

Just därför är det viktigt att detta lyfts upp här i kammaren. Kvinnor i Sverige måste få veta att även om vi inte är jämställda ännu finns det de som kommer att kämpa för kvinnors och flickors lika rätt att ta del av och lyckas i samhället. Kvinnor och flickor i världen måste få veta att vi kämpar för deras lika rätt att ta del av och lyckas i samhället. Detta gäller alla kvinnor, oavsett om de bor i Polen, Zambia, Iran, El Salvador eller USA.

Anf. 14 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr talman! Yasmine Posio ger uttryck för en oro som i stort sett delas inte bara av Sveriges regering utan faktiskt också av den amerikanska administrationen. Det är inte mellan Sverige och den amerikanska administrationen som det råder skilda uppfattningar utan snarare mellan den amerikanska administrationen och de politiska opponenter som finns i kongressen eller i olika delstater, såsom Texas.

Detta är en politisk verklighet som måste tas med i beräkningen när de här frågorna avhandlas. Vi vill på alla sätt stödja den nuvarande administrationens reformansträngningar på dessa områden. Det är mitt bestämda intryck att de uppskattar erfarenhetsutbyte med Sverige i dessa frågor.

Jag vill också ta upp frågan om och det stora intresse som finns för vår feministiska utrikespolitik. Jag är i dag glad över att det är flera länder som har tagit efter, bland annat just Mexiko men också Kanada, Spanien, Frankrike och Luxemburg. Vi har ett väldigt nära samarbete, och vi hade det också i New York i förra veckan i en särskild samling. Detta tror jag kan fungera som en inspiration också för den amerikanska administrationen.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2021/22:6 om väg 77

Anf. 15 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Kjell Jansson har frågat mig vilka initiativ jag är beredd att ta om väg 77 och när jag avser att se till att väg 77 kommer att byggstartas.

Satsningen på väg 77 i Stockholms län ingår i länsplanen för regional transportinfrastruktur för perioden 2018–2029, och utbyggnaden ligger i planen med planerad byggstart 2022. Eftersom väg 77 ingår i länsplanen är det en fråga för dialog mellan Region Stockholm och Trafikverket.

Anf. 16 KJELL JANSSON (M):

Herr talman! Statsrådet Tomas Eneroth! Skälet till att jag tar upp denna debatt är att det finns en stor frustration i min hemkommun över att vägen aldrig blir byggd. Den har varit under planering i många år.

Väg 77 ingick i länsplanen för Stockholms län, som beslutades 2008. Den var ett av objekten i det så kallade Cederschiöldpaketet. Väg 77 är det enda objektet i planen från 2008 som inte har genomförts. Varje år dör i genomsnitt en person på den här vägen, som är väldigt smal och krokig. Man har på delar av vägen satt ned hastigheten till 50, men det kanske inte efterlevs av alla – det finns de som kör fort där också.

Väg 77 är en strategisk väg. Den knyter inte minst ihop Mälardalen och Kapellskärs hamn, och mycket gods som ska till Mälardalen, Västerås, Örebro, Karlstad etcetera går den vägen. Den här vägen är alltså väldigt viktig, och dessutom är den en koppling mellan Norrtälje och Arlanda. Norrtälje kommun är stor i dag; vi är 64 000. Det är alltså en oerhört viktig väg.

Norrtälje kommun har under de här 14 åren legat på för att få detta byggt, och Trafikverket har förhalat och dragit på det. Man har tagit fram tre olika förslag på dragningar. Det måste man troligen göra av planskäl, det vill säga ha olika alternativ. Meningen var också att vägen skulle byggas som en 100-väg, men det har sakta men säkert malts ned av tjänstemännen på Trafikverket.

Nu ska nollalternativet gälla på dragning, efter alla år. Det innebär att man i princip kommer att bredda vägen och kanske göra den lite rakare på en del ställen där det är väldigt kurvigt. Halva vinsten, att minska körtiden, har prioriterats ned. Man ska ha en 80-väg i dag, inte en 100-väg. Det gör ju att det inte kommer att bli särskilt mycket bättre; vägen blir möjligen lite trafiksäkrare än den har varit, men det är den enda förbättringen. Förslagen har varit ute på samråd vid ett flertal tillfällen, och kommunens åsikter har fått mycket lite gehör – mycket lite.

Det stod i Norrtelje Tidning i förra veckan att Trafikverket efter 14 år har meddelat att man ska handla upp konsulter för att göra en upphandling. Nu, efter 14 år, ska man handla upp konsulter. Ska det behöva ta 14 år att komma dit, herr talman? Anser ministern att det är okej att det tar 15 år till upphandling av konsulter? Trafikverkets projektledare säger i Norrtelje Tidning att byggstart för etapp 1 blir tidigast årsskiftet 2023/24. Etapp 2 blir tidigast 2025. Det är 17 år efter beslut.

Avser ministern att ta upp detta med Trafikverket? Det känns som att det är ganska dysfunktionellt på Trafikverket när det gäller att få verkställighet i beslut. Det är så smalt på vissa partier av den här vägen att lastbilarnas backspeglar slår i varandra.

Jag stannar där, herr talman.

Anf. 17 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Tack för engagemanget, Kjell Jansson!

Det finns nu väsentligt mer resurser för infrastruktur än vad det fanns på den tiden då man tecknade avtalet för den här vägen. Det var Carl Cederschiöld som hade alliansregeringens uppdrag att förhandla, och 2007 skrev man ett avtal där man förvisso – det är viktigt att komma ihåg – bedömde att vägen skulle kunna genomföras efter 2019. Redan då var alltså de regionala företrädarna och Carl Cederschiöld medvetna om att detta låg ganska långt fram i tiden.

Sedan är det så att detta är ett ansvar som ligger på länsplaner. Kjell Jansson får gärna vända sig till Iréne Svenonius, Kristoffer Tamsöns eller de regionala företrädare i Stockholmsregionen som ansvarar för länsplanens genomförande ihop med Trafikverket i regionen. Det är faktiskt en förhandlingsfråga. Från regeringens sida har vi skjutit till mer pengar till länsplanerna, och nu senast ställer sig riksdagen – dock inte Kjell Janssons parti, men riksdagen som helhet – bakom en ram på närmare 900 miljarder kronor där vi bland annat ökar resurserna för att just länen ska kunna göra mer insatser.

Detta är alltså inte en sak som regeringen förfogar över utan en sak som regionen förfogar över. Kjell Jansson är varmt välkommen att vända sig till regionen för genomförandet av länsplaner.

Anf. 18 KJELL JANSSON (M):

Herr talman och infrastrukturminister Eneroth! Jag är fullt medveten om detta. Anledningen till att jag tar upp frågan är att jag tycker att styrningen av Trafikverket är för svag. Regleringsbrevens är för tunt skrivna, och det behövs mycket tydligare styrning. Verket kör lite fritt valt arbete, är bilden vi har här i länet.

Ett problem är upphandlingarna, med långa processer och mycket krav som kan ifrågasättas. Däremot är det dåliga krav vad gäller genomförande. Sommarhalvåret borde man ju kunna köra tvåskift jämt, när det är ljusst dygnet runt. Vi har många vägbyggen som står still på fredagarna – då är det inte en människa där och jobbar – och hela helgerna. Sedan kommer de på måndagsmorgonen igen och kör till torsdagskvällen. Det tycker jag faktiskt inte är okej om man ska verkställa ett projekt och få fram trafiken så att det fungerar.

Vi har en bro på Furusundsvägen, där jag bor. De har hållit på med den bron sedan den 1 maj – eller om det var den 2 maj de började – och de blev klara nu i veckan. Det är en liten bro, kanske 150 meter lång. Det är sanslöst att det ska ta sådan tid. Där var heller inte en människa och jobbade på fredagarna; då var det tydligen röd dag i Trafikverkets värld.

Det som behövs är att Trafikverket reformeras och styrs upp, med bättre regleringsbrev för att få ordning på verksamheten och stopp på miljardrullningen i fördyrade kostnader. Det är vad som sker i dag: Vartenda

bygge blir fördröjt och fördyrat – överallt. Det gäller inte bara Förbifart Stockholm, utan det gäller i princip vartenda bygge.

Anf. 19 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Jag vill bara korrigera ett par saker.

Det är som sagt länets representanter som har att föra dialog med Trafikverket och då komma överens om vilka tidsplaner för genomförandet som ska finnas. Det är faktiskt två parter, och där är Kjell Janssons eget parti i allra högsta grad ansvarigt. Det vore alltså välkommet om kritiken riktades dithän.

Det andra är att vi naturligtvis alltid är oroade över fördyringar när sådana sker. Vi har nyligen haft en debatt här om Förbifart Stockholm, som blev fördyrad och där vi arbetar med Trafikverket för att se på kostnaderna. Det är ändå en fördyring som ter sig relativt liten i relation till den väldiga fördyring som sker i regionens egna projekt för tunnelbanebygget – närmare 9 miljarders fördyring. Det handlar faktiskt om hur man styr upp och säkrar samt hur man har kostnadskontroll. Där finns uppenbarligen väldigt mycket övrigt att önska när det gäller regionens styrning av olika infrastrukturprojekt.

Jag tror alltså att det finns ett eget ansvar i Stockholmsregionen, inte bara för genomförandet av väg 77 – som jag tycker är angeläget – utan naturligtvis också för vilken kostnadskontroll man har på sina infrastrukturinvesteringar. Jag tycker att det är angeläget att vi satsar mer på både vägar och järnvägar och på infrastruktur i landet, och det är därför en socialdemokratiskt ledd regering har fått riksdagens stöd för närmare 900 miljarder kronor i investeringar. Moderata samlingspartiet hade i sitt budgetförslag 30 miljarder mindre för satsning på nya vägar. Det hade inte underlättat förutsättningarna för väg 77 eller andra insatser i landet.

Anf. 20 KJELL JANSSON (M):

Herr talman! Det är också så – och det vet ministern – att Moderaterna är emot de höghastighetståg som regeringen har med i sin nationella plan. Så mycket pengar anser vi inte att man ska slösa bort för att transportera ned folk till Malmö-Köpenhamnsregionen. Syftet med höghastighetstågen är att ta ihjäl Arlanda. Det är det enda syftet som finns. Höghastighetståg behövs inte i det här landet; se till att befintlig järnväg fungerar i stället, med X2000 överallt!

Visst är det så att regionen är ansvarig – absolut. Men Trafikverket är, som många statliga verk, en rätt sluten organisation. Man tar inte till sig det som sägs när kommunalråden uppvaktar verket. Man lyssnar inte utan slår ifrån sig. Det är inte bra. Jag anser trots allt att Trafikverket behöver reformeras. Det behövs mer lyhördhet och en översyn av upphandlingar för att objekt ska genomföras snabbare. Nu blir många objekt fördyrade och framflyttade, vilket tränger undan nya byggen av både vägar och spår.

Här finns alltså en hel del att göra, och det finns också mycket att göra för att förbättra underhållet. Man sänker hastigheterna på stora Europavägar, bland annat E14 uppe i Åre, till 80 kilometer i timmen. Det förstår väl även ministern att den som ska åka från Sundsvall till Åre inte kan ligga i 80 på en stor, bred väg. Folk blir ju brottslingar – de kör för fort. En bred väg bjuder in till det. Se till att underhållet fungerar!

Anf. 21 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Denna debatt handlar om väg 77. Jag noterar att Kjell Jansson hellre skyller på myndigheter än ser till att man i regionen tar sitt ansvar. Det är en olycklig tendens, och jag hör den allt oftare från moderata företrädare. Vi borde stå upp för offentliga företrädare som säkert gör sitt bästa utifrån de förutsättningar som finns för att hitta bra och konstruktiva lösningar ihop med regioner och kommuner.

Ansvaret vilar som sagt i allra högsta grad på, i detta fall, regionen. Den har resurser och förutsättningar att genomföra det här. Regeringen har sett till att just Region Stockholm får mer pengar i länsplanerna.

När det gäller den slängiga argumentationen om höghastighetståg och liknande ska vi komma ihåg att i den nationella planen finns i huvudsak tre objekt. Det är Göteborg–Borås, Lund–Hässleholm och Ostlänken. Det är dessa som utgör kostnaden för nya stambanor för höghastighetståg.

Jag har försökt att få svar från moderata företrädare på om de är motståndare till sträckorna Göteborg–Borås, Lund–Hässleholm eller Ostlänken. De regionala företrädarna, till exempel Johnny Magnusson i Göteborg, Carl Johan Sonesson i Skåne och Niklas Borg och andra i området utmed Ostlänken, är starka förespråkare av dessa satsningar. Är det Stockholmsmoderaterna och partiledningen som inte ser det regionala intresset ute i landet av att få mer kapacitet på järnvägen, vidga arbetsmarknaderna och stärka möjligheterna i Västsverige, södra Sverige och längs Ostlänken? Till och med Stockholmsregionen måste ändå inse att man tjänar väldigt mycket på detta i både regionen och hela Sverige.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2021/22:13 om oseriösa byggföretag

Anf. 22 Statsrådet LENA MICKO (S):

Herr talman! Lars Beckman har frågat mig om regeringen avser att gå vidare med utredningens förslag och göra det till skarp lagstiftning.

I mars i år presenterade utredningen Ett moderniserat konsumentskydd sitt förslag till genomförande av EU:s nya direktiv om ett moderniserat konsumentskydd. Direktivet innehåller viktiga förbättringar av konsumentskyddet, bland annat genom att regelverket anpassas till den ökade digitaliseringen på dagens konsumentmarknader. En del av utredningens arbete har varit att ta ställning till om Sverige ska utnyttja de möjligheter till undantag från direktivets harmoniserade regler som finns.

Ett av dessa undantag handlar om möjligheten att från ångerrätten undanta reparationstjänster som fullständigt utförts vid avtal utanför affärslokaler när konsumenten själv uttryckligen begärt ett besök från näringsidkaren. Utredningen har föreslagit att ångerrätt inte ska gälla för en tjänst som har fullgjorts och som innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten, om konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren i syfte att utföra reparationer och uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras. Förslaget har skickats ut på remiss under våren, och remisstiden avslutades i juli.

Regeringen arbetar nu med en lagrådsremiss baserad på utredningens förslag och med beaktande av inkomna remissynpunkter. Regeringen kommer i det arbetet att överväga vilka delar av utredningens förslag som är lämpliga att gå vidare med. Jag kan inte i dag lämna närmare besked om vad kommande lagrådsremiss och proposition ska innehålla.

När företag erbjuder tjänster eller varor med tveksamma metoder eller det visar sig finnas brister i varan eller den utförda tjänsten är det självklart allvarligt. Inom ramen för gällande EU-lagstiftning kommer vi att fortsätta värna ett starkt konsumentskydd och på bästa sätt utforma lagstiftningen så att seriösa företag inte drabbas av osund konkurrens.

Anf. 23 LARS BECKMAN (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Precis som ministern sa handlar interpellationen om en utredning som har lagts på bordet och som innebär att konsumentskyddet i Sverige kan försvagas väldigt kraftigt. Jag vill vara tydlig med att vi moderater är för ett starkt konsumentskydd. Vi är också för att konkurrens mellan företag ska ske på lika villkor.

Utredningen har föreslagit att Sverige ska kunna använda sig av möjligheten att undanta vissa reparationstjänster från ångerrätten. Förslaget i 2 kap. 11 § distansavtalslagen innebär att ångerrätt inte ska gälla förrän tjänsten har fullgjorts om konsumenten uttryckligen har begärt ett besök av näringsidkaren i syfte att utföra reparationsåtgärder och uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras.

Herr talman! Det här innebär att för en konsument som blivit kontaktad av ett företag, till exempel genom att någon knackat på dörren, skulle ångerrätten inte gälla. Vilka är det som drabbas av detta? Den som googlar och skriver ”oseriösa asfaltsläggare” kan få en stark vägledning om vilka som skulle gynnas om regeringen gick vidare med utredningen.

Det här skulle få närmast katastrofala följder, herr talman, för exempelvis äldre. Vi har kunnat läsa förskräckliga medieuppgifter om hur det går till. Någon knackar på dörren hos ett äldre par och säger att till exempel taket är dåligt, att man har fått en lucka i schemat och omedelbart kan börja reparera taket. Om regeringen går vidare med detta förslag skulle man gynna den organiserade brottsligheten.

Jag tycker att det är väldigt bra att Villaägarnas Riksförbund har flaggat för denna situation. Jag vet inte hur många debattartiklar jag sett från platser runt om i landet. Jag använder riksdagens sökmotortjänst och kan se alla debattartiklar.

Det kan ju inte ligga i regeringens och konsumentministerns intresse att försvaga konsumentskyddet på det sätt som det här skulle innebära. Vi har kunnat läsa i tidningarna om hur äldre har blivit lurade på priset och drabbats av ett kraftigt överpris. Något som skulle kosta 150 000 har kostat 450 000. Dessutom har arbetet blivit undermåligt utfört. På ren svenska har man gjort ett riktigt slarvjobb.

Det handlar möjligtvis om företagsamma människor som utför detta i Sverige, men det är definitivt en del av den organiserade brottsligheten. Tidningen Expressen hade ett stort reportage där man skrev om var de kriminella asfaltsläggarna bodde och att de levde lyxliv på Irland.

Med tanke på den ökade brottsligheten i Sverige borde vi absolut vara partipolitiskt överens om att vi i inget avseende ska ge de organiserade ligorna ett verktyg från riksdag och regering. I själva verket borde vi göra allt vi kan för att försvåra för de organiserade ligorna att verka i Sverige.

Det jag saknar i statsrådets första inlägg är ett tydligt, rakt och klart besked, nämligen att man i denna del över huvud taget inte kommer att gå vidare med utredningens förslag. Jag tror att väldigt många som ser den här debatten skulle vilja ha ett klart, tydligt och rakt besked från ministern: Självklart ska vi inte försämra konsumentskyddet, och självklart ska vi inte underlätta för organiserade ligor att härja i Sverige och lura personer.

Jag skulle vilja veta om ministern kan ge ett klart, tydligt och rakt besked om att man inte avser att gå vidare med just denna del av utredningen.

Anf. 24 Statsrådet LENA MICKO (S):

Herr talman! Regeringen har tagit flera initiativ under mandatperioden för att stärka konsumentskyddet. Det är mycket väsentligt att vi hela tiden försöker förebygga sådant som kan hända, men ofta har det också handlat om att reagera starkt när fel har begåtts. Konsumentverket har fått möjligheter till starkare tillsyn och sanktionsmöjligheter. Vi tittar också på hur vi kan skärpa lagstiftningen.

Samtidigt vet vi att när det gäller konsumentlagstiftning är det fråga om marknader utan gränser. Därför har det stor betydelse att det vi beslutar om också verkligen gäller i hela Europa och helst vidare än så. Det kommer flera förslag på området.

När det gäller just förslagen i denna utredning är det viktigt att veta att man kan göra undantag från harmoniseringsreglerna, vilket Lars Beckman var inne på lite grann. Det är viktigt att varje land tittar på det.

Låt mig bara säga en sak. Bakgrunden till att det här har kommit fram är att det finns seriösa småföretag – det måste vi ta till oss – som inte har fått rätt och fått tillbaka den ersättning de varit berättigade till då personer efter att en reparation är genomförd hävdar att de inte beställt den. Sådana situationer finns också.

Jag vill dock verkligen understryka att det samtidigt handlar om att motverka dem som använder metoder som innebär att man lurar människor.

När regeringen lägger fram ett förslag, som vi efter remissynpunkter nu håller på att bearbeta, är det därför viktigt för oss att kunna fullgöra vårt uppdrag att ge ett gott konsumentskydd, som måste finnas, och att stärka konsumenternas rättigheter. Samtidigt måste vi värna de företag som sköter sig. Det är precis detta som vi tittar på just nu för att kunna lägga fram ett bra förslag.

Anf. 25 LARS BECKMAN (M):

Herr talman! Det är intressant att statsrådet tar upp Konsumentverket som expertmyndigheten. När man läser vad olika remissinstanser skriver om förslaget har jag noterat att Konsumentverket är oerhört tydligt, till skillnad från ministern.

Konsumentverket skriver följande: "Konsumentverket motsätter sig utredningens förslag om att införa ett undantag för reparationsåtgärder som har fullgjorts. Den nuvarande regleringen i DAL (distansavtalslagen) är väl avvägd i och med att det redan finns en möjlighet att undanta ånger-

rätten om konsumenten uttryckligen har samtyckt till att tjänsten börjar utföras och gått med på att det inte finns någon ångerrätt när tjänsten har fullgjorts.” Det skriver vidare: ”Ett införande av undantaget riskerar också att leda till gränsdragningsproblem gällande begreppet reparationsåtgärder. Om tjänstens art är oklar kan det bli svårt för konsumenten att veta vilka olika förutsättningar som medför att ångerrätten undantas, det vill säga när det räcker med att konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från näringsidkaren eller om konsumenten måste ha gått med på att det inte finns någon ångerrätt när tjänsten har fullgjorts.” Konsumentverket är alltså oerhört tydligt. Jag skulle vilja påstå att Konsumentverket i den här frågan är övertydligt.

Det kan inte ligga i regeringens intresse att underlätta för den organiserade brottsligheten att verka i Sverige. Jag såg någon rubrik som sa: Sverige är ett paradiset för stöldligor. Jag tycker inte att Sverige ska vara ett paradiset för oseriösa asfaltläggare eller takläggare. Jag tycker inte att vi ska öppna dörren på glänt för att underlätta för kriminella ligor att befinna sig i Sverige och lura folk, för det är vad det handlar om.

Precis som jag noterar att Villaägarnas Riksförbund skriver i sitt remissvar tycker jag naturligtvis att det ska finnas en säkerhetsventil som innebär att man kan göra affärer även när konsumenten har kontaktat företagen.

Vi verkar vara överens om ett stärkt konsumentskydd. Vi moderater har röstat för varje förslag som regeringen har lagt fram, i den mån den har lagt fram några. Men i den här frågan skulle jag ändå önska en tydlighet.

Min fråga till konsumentministern blir: Delar ministern Konsumentverkets syn i den här frågan rörande den utredning som ligger på bordet? Delar ministern Konsumentverkets uppfattning i det jag läste upp som man har skrivit?

Anf. 26 Statsrådet LENA MICKO (S):

Herr talman! Jag har i mitt svar varit väldigt tydlig. Om sedan inte Lars Beckman uppfattar det kan jag tyvärr inte göra så mycket åt det.

Jag menar att vi som regering både värnar ett starkt konsumentskydd och är beredda att ta fler initiativ för att stärka det. Med den utveckling som är med inte minst näthandel och väldigt många aktörer som utnyttjar system är regeringen väldigt tydlig med att vi ska stärka skyddet. Det gör vi inte minst genom att vi nu inrättar en ny myndighet mot felaktiga utbetalningar i välfärdsystemet, till exempel.

När det gäller de lagförslag som vi lägger fram handlar det om att vi har berett det på ett bra sätt. Vi utgår från det stärkta konsumentskyddet som ska gälla och att vi har möjlighet att göra undantag för att se till att vi inte har de här oseriösa som utnyttjar situationen.

Jag har uppfattat att Moderaterna tycker att det är bra – åtminstone har ni sagt det tidigare – att se till att stödja seriösa småföretag. Då måste vi balansera de förslag vi lägger fram. Det gäller att vi ser till att vi både har det stärkta konsumentskyddet och samtidigt inte har småföretag som många gånger tar upp den administrativa bördan, att man inte har juridisk kompetens och så vidare för att hela tiden kunna veta vad som gäller.

Det är viktigt att vi har ett förslag som är tillräckligt berett. Det är precis det vi arbetar med, och vi kommer så småningom att lägga fram det för riksdagen.

Anf. 27 LARS BECKMAN (M):

Herr talman! Jag började mitt första inlägg med att säga att vi moderater är för ett stärkt konsumentskydd. Jag sa att vi ska ha konkurrens på lika villkor mellan seriösa företag.

Ministern ger uttryck för regeringens tydlighet. Jag ska igen läsa innantill i svaret. Sedan får den som ser den här debatten fundera på om det är tydligt eller inte. Där står: ”Regeringen arbetar nu med en lagrådsremiss baserad på utredningens förslag och med beaktande av inkomna remissynpunkter. Regeringen kommer i det arbetet att överväga vilka delar av utredningens förslag som är lämpliga att gå vidare med. Jag kan inte i dag lämna närmare besked om vad kommande lagrådsremiss och proposition ska innehålla.”

Det är möjligt att statsrådet tycker att det är övertydligt eller tydligt. Jag delar inte den uppfattningen. Jag tycker att statsrådet i den delen där till exempel Konsumentverket varit tydligt och sagt att vi inte ska gynna kriminella ligor hade kunnat ge ett klart och tydligt besked här och nu att i den delen som innebär att vi skulle underlätta för asfialtläggare och takläggare och skydda konsumenten bättre kommer man inte att gå vidare. Det hade varit ett klart och rakt besked. Jag noterar att ministern inte lämnar det. Vi får väl se när regeringen kommer fram med sitt förslag och vad den kommer att lägga på riksdagens bord.

Jag skulle ändå vilja vädja till ministern att inte komma med ett förslag som skulle underlätta för kriminella ligor att komma till Sverige och underlätta för de helt oseriösa aktörer som i dag lurar folk vad gäller både asfialtläggning och takläggning. Självklart ska det seriösa näringslivet i Sverige värnas. Tack för debatten!

Anf. 28 Statsrådet LENA MICKO (S):

Herr talman! Jag tror att Lars Beckman som riksdagsledamot väldigt väl vet om att alla de förslag som regeringen lämnar till riksdagen måste vara beredda på ett bra sätt. Annars tror jag att vi får annan kritik mot oss.

Det är viktigt att vi lägger fram förslag som skyddar konsumenterna och där vi har möjlighet att stärka konsumentskyddet och komma åt oseriösa aktörer. Samtidigt ska vi se till att de som sköter sig också får ett stöd. Det är precis vad det här handlar om.

Jag är övertygad om att vi kommer att gå fram med förslag som är bra och ta bort det som är dåligt i utredningen.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.07 på förslag av talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Frågestund

§ 10 Frågestund

Anf. 29 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av infrastrukturminister Tomas Eneroth, utrikesminister Ann Linde, kultur- och demokratiminister Amanda Lind och statsrådet Lena Micko.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Infrastrukturminister Tomas Eneroth besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Nedläggning av Bromma flygplats

Anf. 30 MARIA STOCKHAUS (M):

Fru talman! I helgen rapporterade DN om den politiska kohandel om viktig infrastruktur som regeringen ägnar sig åt bakom kulisserna. I Brommafallet handlar det om ett beställningsjobb till Swedavia och en rapport som inte har offentliggjorts så att vi andra har kunnat ta del av den. Dessutom lägger man planer på utvecklingen av Arlanda i papperskorgen.

Regeringens agerande äventyrar tillgängligheten till många delar av landet, och många runt om i landet har också uttryckt sin oro över utvecklingen. Här i riksdagen finns det en väldigt tydlig majoritet som inte accepterar eller inte vill se en förtida stängning av Bromma. Den är väldigt tydlig. Den har uttryckts i två sammanhang.

Min fråga till infrastrukturministern är: Tänker regeringen lyssna på majoriteten här i riksdagen?

Anf. 31 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Maria Stockhaus, för frågan! Självklart ska regeringen också lyssna in de synpunkter, tankar och idéer som riksdagen har. Med min parlamentariska bakgrund är det naturligtvis självklart.

Frågan om Bromma har diskuterats under väldigt lång tid. Jag tror att vi redan före pandemin kunde se hur flyget minskade. Vi hade diskussionen om flygskam och att folk valde andra alternativ. Under pandemin hade vi till och med en period då i princip allt flyg stod stilla i hela Europa.

Det är en djup kris för flyget, och i det läget måste vi också se hur flygplatsstrukturen i Sverige kan säkras på ett bra sätt. Det var skälet till att vi tillsatte en utredning som tittade på förutsättningarna för att lägga ned Bromma men också på hur kapaciteten på Arlanda kan säkras. Den utredningen är nu färdig. Utskottet har fått en presentation av den. Jag bjöd själv in mig till utskottet för att diskutera den. Den är nu ute på remiss. Jag ser fram emot remissvaren.

Anf. 32 MARIA STOCKHAUS (M):

Fru talman! Brommautredningen pekar ju faktiskt på väldigt stora osäkerheter kring flygets utveckling, framför allt när det gäller frågan när man kan anta att flyget har landat i någon form av nytt normalläge.

Nu börjar inrikesflyget starta upp igen, även till och från Bromma. Många ute i landet är tacksamma för det, för det ökar deras möjligheter att ta sig till och från Stockholm.

Med tanke på alla de här osäkerheterna, tycker infrastrukturministern att det är rimligt att i det här läget fatta beslut om att stänga en flygplats? Vi vet inte hur framtiden ser ut.

Anf. 33 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Det viktiga när man fattar beslut är att ha bra underlag, och det har vi nu. Jag tror att alla inser utmaningen för Swedavia, som vill att man ska lägga ned Bromma eftersom det i dag finns en betydande överkapacitet, och stora kostnader är behäftade med att driva både Bromma och Arlanda.

Att låta Bromma vara kvar under lång tid innebär att Arlanda under lång tid också får svårt att ha ett tillräckligt utbud för att inte minst konkurrera om internationella direktlinjer. Priset blir alltså högt för dem som nu inte ser strukturomvandlingar inom flyget.

Kostnaden för evakuering från Afghanistan

Anf. 34 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Fru talman! Jag har en fråga till utrikesministern.

Vid ett möte för ungefär tre veckor sedan var utrikesministern väldigt tydlig: De som mot UD:s avrådan hade åkt till Afghanistan på semesterresa och sedan behövde UD:s hjälp med att ta sig hem till Sverige igen ska stå för kostnaden själva.

Vid ett möte med kabinetssekreteraren i förra veckan ställde jag frågan hur man kommer att beräkna flygresekostnaden för till exempel svenska försvarets flygplan och om personerna kommer att få betala den faktiska kostnaden för de ibland extremt dyra flygtimmarna, men jag fick inget begripligt svar.

Därför är min fråga till utrikesministern: Kommer dessa individer att få betala hela kostnaden själva, eller kommer en del av kostnaden eller hela kostnaden att läggas över på skattebetalarna?

Anf. 35 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Evakueringen från Afghanistan var den svåraste evakueringsinsats som Sverige har genomfört. Vi fick hem ungefär 1 100 personer, varav ungefär 400 med svenskt pass eller svenskt medborgarskap. De kommer att få betala resorna själva.

Exakt hur den uträkningen går till är inte klart, men vid denna typ av resor – till exempel utvisningar eller annat – brukar kostnaden sättas till motsvarande en reguljär flygbiljett. Här kan det komma att bli lite dyrare, men självklart kommer det inte att vara krona för krona för allting. Detta var en väldigt stor evakueringsinsats.

Anf. 36 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Fru talman! I medierna har jag förstätt att UD anser sig ha konsulära skyldigheter gentemot utländska medborgare som anses ha flytt från Afghanistan och fått uppehållstillstånd i Sverige på grund av skyddsbehov och sedan åkt på semesterresa till Afghanistan. Ser regelverket ut så, och tycker utrikesministern att det är rimligt?

Anf. 37 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Sven-Olof Sällström gör en massa antaganden om semesterresande afghaner och så vidare för att kasta skit på människor. Det tänker jag inte delta i.

Sverige har ett konsulärt uppdrag för alla som har svenska pass eller svenska permanenta uppehållstillstånd, och vi ska naturligtvis försöka hjälpa när vi kan. Däremot är det väldigt mycket svårare när vi har en avrådan, och man bör man ta ett stort eget ansvar. Då kan vi inte alltid hjälpa folk. Men annars ingår det i det konsulära uppdraget.

(Applåder)

Vägstandarden

Anf. 38 MAGNUS EK (C):

Fru talman! Min fråga riktar sig till infrastrukturminister Eneroth. Det handlar för en gångs skull inte om Förbifart Söderköping men däremot om kvaliteten på de vägar som Trafikverket har ansvar för runt om i landet. Jag syftar på de vägar som vi slarvigt brukar kalla för länsvägar, även om de inte ska benämnas så längre.

Det borde inte komma som någon nyhet att kvaliteten på dessa vägar runt om i landet ibland är bedrövligt dålig. Varje gång jag ska hit till kamraren kör jag själv på en av de vägar där Trafikverket har hand om väghållningen. Vägen är så dålig att sommargäster nästan dånar när de kör in på den. Vi som kör där året om är vana vid att standarden är låg.

I mitt eget hemlän men också i andra län, till exempel Jämtland, har man fyllt i protestlistor och skrivit debattartiklar i länsstidningen om detta. Där är standarden så dålig att det börjar bli en trafikfara.

Under de år då våra partier har samarbetat om att ta fram en statsbudget har anslagen till väghållningen höjts. Men min fråga till infrastrukturministern är vad regeringen avser att göra, inte bara budgetmässigt utan också när det gäller styrningen till Trafikverket, för att se till att standarden upprätthålls.

Anf. 39 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Magnus Ek, för frågan! Jag delar uppfattningen: Det är för dålig kvalitet på det svenska vägnätet. Det är ett av skälen till att vi både i nationell plan 2018 och i kommande nationell plan gör kraftiga ökning av anslaget till vägunderhållet, som har varit underinvesterat under väldigt lång tid. Det ska vara investeringar i vägunderhåll som görs i hela landet, inte bara i storstadsregioner, just för att upprätthålla kvaliteten. Det sistnämnda har vi nu också nogsamtagit upp i direktiven till Trafikverket inför arbetet med den kommande åtgärdsplaneringen. I de budgetar som vi

har samverkat om finns särskilda medel för vägunderhåll till just vägar i landsbygd.

Vi behöver ha en förbättrad vägkvalitet. Vi behöver se till både att det är trafiksäkert och att pendlingsavstånden är rimliga.

Anf. 40 MAGNUS EK (C):

Fru talman! Det är i allt vällovligt, men vi vet samtidigt att vägstandarden lik förbaskat inte höjs runt om i landet. Vi har haft utbyten förut om lägsta godtagbara standard. Det har statsrådet avvisat, och han har hänvisat till att Trafikverket faktiskt utgår från en standard. Men när den standarden bevisligen är så dålig att vägarna får hål, gropar och tjälskador och det inte åtgärdas är det klart att man som boende i området blir frustrerad.

Ser statsrådet att det finns en möjlighet att man behöver ta upp frågan igen om lägsta godtagbara standard?

Anf. 41 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag utesluter inte att vi kan behöva titta på hur regleringen av styrningen av resurserna ska vara. Men vi måste vara medvetna om att vi nu tillskjuter mer resurser än någonsin för vägunderhåll. Vi tillskjuter också mer resurser till just länsplanerna. Det är en ökning med 8 procent, som gör att man i länen bättre kan prioritera att stärka kvaliteten på vägarna i länen. Jag tror att det är helt nödvändigt att vi ser det utrymmet.

Här finns partier som har helt andra uppfattningar och som inte är beredda att skjuta till resurser för infrastruktur framöver.

Polisens villkorstrappa

Anf. 42 VASILIKI TSOUPLAKI (V):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till Amanda Lind i egenskap av idrottsminister.

I går lyftes de sista publikbegränsningarna på landets fotbollsarenor, och både klubbar och supportrar har länge förberett sig för en folkfest. Tyvärr sker det nu en ökad polarisering mellan polis och supportrar i hela landet. Det riskerar att lägga sordin på stämningen och leda till stökigare arrangemang och förlorade intäkter för klubbarna.

Jag tycker att det är uppenbart att den kritiserade villkorstrappan är tillbaka. Polisens restriktiva villkorsbedömning innebär i dag att om en enda person bryter mot lagen under en fotbollsmatch, genom att till exempel tända en bengal, kan det bli krav på fler publikvärdar och publiktak samt förbud mot flaggor och så vidare. Jag menar att kraven från polisen när det gäller fotbollen är orimliga. Andra arrangörer skulle inte finna sig i detta – jag tänker på musikfestivaler, stadsfestivaler och så vidare.

Min fråga är om ministern ser någon möjlighet att ta ett politiskt initiativ för att få bort denna typ av kollektiv bestraffning som i dag drabbar fotbollsklubbarna och supportrarna.

Anf. 43 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Först vill jag slå fast att vi nog alla delar uppfattningen att alla idrottsevenemang, oavsett slag, ska vara trygga och säkra. Det ska naturligtvis också finnas goda möjligheter för supportrar att uttrycka sig. Det

är ju en väldigt speciell stämning, och supportrarna bidrar verkligen till den, inte minst när det kommer till de stora idrottsevenemangen.

När det gäller polisens arbete är det inte min sak som idrottsminister att kommentera eller bedöma vilka åtgärder som vidtas utifrån den lagstiftning som finns. Men regeringen följer naturligtvis arbetet noga och ser till att informera sig om arbetet. Statsrådet Mikael Damberg har haft möte med polisen, och jag har väldigt nära dialog med olika aktörer inom idrotten.

Arbetet med en ny handbok pågår nu för fullt. Det är ute på remiss. Vad jag förstår är det en god dialog när det handlar om den handboken. Jag förstår också att det finns en långsiktig ambition kring att stärka förtroendet mellan supportrar, klubbar och polis men också när det gäller att minska ordningsstörningarna, det vill säga det som vi alla har som en gemensam målsättning.

Anf. 44 VASILIKI TSOUPLAKI (V):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret! Jag tänker att vi måste komma ihåg att polisen införde villkorstrappan i ett läge där det var väldigt lugnt på våra matcher. Mätningar visar att tryggheten var väldigt god. Andra klubbar i Europa besökte Sverige för att se hur vi hade åstadkommit en sådan positiv läktarkultur.

Jag är orolig. Om arbetet med den nya handboken drar ut på tiden riskerar man att slå sönder den goda supporterkultur vi har haft och det goda samarbete som har rått i många år mellan polisen, supportrarna och klubbarna. Jag känner att det är bråttom. Kan ministern ge något mer besked om när det kan hända något?

Anf. 45 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Vi kan titta tillbaka i tiden. Precis som Vasiliki Tsouplaki säger är det en förtroendefull dialog och ett nära samarbete mellan ordningsmakt och idrottsarrangörer som har lett till ett förbättrat säkerhetsläge. Det handlar inte minst om en förtroendefull dialog. Detta är något som jag som idrottsminister naturligtvis ser som viktigt även framåt.

Nu finns handboken. Det finns ett konstruktivt arbete. Jag hoppas naturligtvis att vi kan nå ett bättre läge framåt.

Resurser till vägunderhållet

Anf. 46 MAGNUS JACOBSSON (KD):

Fru talman! Min fråga går till Tomas Eneroth. Jag hade i slutet av sommaren förmänen att göra en resa från Uddevalla, längs med Inlandsvägen och utmed kusten ända upp till Kiruna. Jag gjorde tio, tolv olika studiebesök. Signalen var glasklar. Vad händer med våra vägar?

På flera sträckor, där barn skulle gå ut i trafiken, fanns varken gångväg eller cykelväg. Samtidigt rullade det stora, tunga lastbilar. Det var tjälskad- or och sänkta hastigheter. I Jämtland påpekade en tjänsteman lite försiktigt att 60 procent av den regionala planen är grusväg.

Vi har en situation där vi börjar förstöra vägkroppen. Då är min fråga till regeringen och infrastrukturministern: Varför satsar vi så lite på väg i de infrastrukturplaner och den ekonomi som nu kommer?

Anf. 47 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag uppskattar engagemanget, Magnus Jacobsson, och delar uppfattningen att vi behöver stärka kvaliteten på det svenska vägnätet.

Det var ju efter år av underinvesteringar, när skattesänkningar var viktigare än satsningar på infrastruktur, som vi fick ta över 2014. I nationell plan 2018 kunde vi tillföra en satsning. Det blev 700 miljarder kronor, med en kraftig ökning också av anslaget för underhåll av både vägar och järnvägar. I den nationella plan som riksdagen nu har ställt sig bakom är det närmare 900 miljarder, och inom den ramen är det en väsentlig förstärkning av just insatser för vägunderhåll.

Detta görs för att vi i Sverige behöver stärka vår infrastruktur för att hålla ihop landet, klara klimatomställningen och öka trafiksäkerheten. Men det handlar också om att skaffa sig utrymme för att säkra bättre pendlingsmöjligheter i hela landet både när det gäller väg och när det gäller järnväg.

Anf. 48 MAGNUS JACOBSSON (KD):

Fru talman! Jag kan konstatera att i den budget som nu är presenterad, inför nästa år och kommande tre år, löser man inte bärigheten. Man löser inte underhållsbristen. Man gör inte tillräckligt mycket för att ens nå upp till det som Trafikverket pekar på – vad man behöver för att över tid kunna åtgärda det bristande underhåll som flera regeringar har ansvaret för.

Från kristdemokratiskt håll kommer vi att lägga 6 ½ miljard mer än regeringen på detta. Jag undrar fortfarande varför regeringen inte vidtar fler åtgärder.

Anf. 49 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Det är under denna regeringsperiod som vi stärkt resurserna till bärigheten, BK4. Det är omfattande miljardsatsningar så att även tyngre fordon, till exempel inom skogsindustrin, kan ta sig fram. Man kan då köra med 74 ton tunga lastbilar. Detta fanns inte tidigare. Det är dessutom nu som vi skjuter till pengar i varje budget – detta är specialdestinerat. Det handlar inte minst om vägar i landsbygd. Vi gör alltså satsningar.

Att Kristdemokraterna väljer att göra besparingar på nya vägar och järnvägar beklagar jag.

Återstartsutredningen och anslagen till kulturen

Anf. 50 CHRISTER NYLANDER (L):

Fru talman! I dag har en återstartsutredning för kulturen presenterats. Låt oss hoppas att den är vältajmad och att vi nu verkligen ser starten för en ny tid för kulturen, en återhämtning och en långsiktigt hållbar förstärkning.

När man läser utredningen – jag har bara skummat igenom den än så länge – känner man igen sig rätt mycket i beskrivningarna. Det handlar om hur pandemin har drabbat kulturen. Etablerade institutioner, amatörer, infrastruktur, kända artister och nybörjare har drabbats rätt rejält av pandemin och det näringsförbud som delvis har rått. Men man ser också hur pandemin har blottlagt problem som redan tidigare var kända. Det handlar

om underfinansiering av kulturlivet, svårigheter med digitalisering, svårigheter med socialt arv och så vidare.

Tyvärr känner man igen både det akuta problemet och det långsiktiga problemet. Min fråga till statsrådet Amanda Lind är därför: Anser statsrådet att den budget som regeringen nu lagt på riksdagens bord möter de akuta och långsiktiga behov som beskrivs i Återstartsutredningen?

Anf. 51 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Tack, Christer Nylander, för frågan! Återstartsutredningen kommer att vara, och är redan nu, ett viktigt verktyg i arbetet för den kort-siktiga återstarten men också för den långsiktiga återhämtningen och förhoppningsvis också för utvecklingen av vårt kulturliv.

Nu har jag just tagit emot rapporten. Jag kommer naturligtvis att noggrant sätta mig in i dessa förslag. Jag kan konstatera att kulturbudgeten för nästa år är den största någonsin tillsammans med förra årets och att det finns en hel del förslag som svarar upp direkt mot Återstartsutredningens förslag, till exempel produktionsincitament, förstärkningar av regional kultur och en hel del av stöden till det fria kulturlivet.

Vi har också avsatt medel för stimulanser till kulturlivet som även de ska kunna användas till att möta Återstartsutredningens förslag. Många av Återstartsutredningens förslag är också långsiktiga, och min bedömning är därför att vi behöver fortsätta arbetet med att stärka kulturen även i kommande års budgetar.

Anf. 52 CHRISTER NYLANDER (L):

Fru talman! Jag delar den bedömning som statsrådet gör i slutet, att vi behöver ha långsiktiga satsningar på kulturen också framöver. När det gäller filmpolitiken kan jag konstatera att regeringen gör ungefär en tredjedel av det som föreslås i utredningen, där man pekar på behovet av en ny filmpolitik, en digitaliseringsstrategi, att göra någonting för e-böckerna och så vidare.

Min andra fråga till statsrådet är: Vilka av de initiativ som pekas ut som nödvändiga av utredningen avser statsrådet att gå vidare med?

Anf. 53 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Jag har just tagit emot Återstartsutredningen, så det är en omöjlig fråga att besvara konkret.

Jag kan konstatera att det finns många förslag i utredningen som är intressanta. Många liknar analyser vi har kunnat göra tidigare. En del av förslagen är budgetrelaterade, medan andra handlar om utredningar som skulle kunna tillsättas eller andra typer av initiativ.

Nu kommer det att vara en högst prioriterad fråga för mig och Kulturdepartementet att sätta tänderna ordentligt i utredningen och naturligtvis skyndsamt fortsätta arbetet. Återstarten kommer att ta tid, och vi behöver komma igång snarast.

Anf. 54 ISAK FROM (S):

Fru talman! Klimatet är vår tids stora fråga. För att nå Parisavtalets 1,5-gradersmål är industrin nyckeln, och det är därför som de stora nya gröna industrietableringarna i norra Sverige är så viktiga. Jobben kommer att finnas i norr, och jag välkomnar därför arbetsmarknadsministrernas tydliga krav på arbetslösa och Arbetsförmedlingen att fler måste förmås flytta dit där jobben finns.

Men ska den gröna industriomställningen bli lyckad och det skyltfönster som vi alla hoppas på måste mer göras. Den eftersatta infrastrukturen i norra Sverige är en sådan sak. Även om Norrbotniabanebygget är igång måste mer göras för att utveckla väg- och järnvägsinfrastrukturen.

Jag vill därför fråga infrastrukturminister Tomas Eneroth vad regeringen avser att göra för att påskynda nödvändiga infrastrukturinvesteringar kopplade till industrin i Norr- och Västerbotten.

Anf. 55 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag delar verkligen uppfattningen. Vi är i ett läge där Sverige ställer om och där industrin också leder omställningsarbetet. Men ska de tusenmiljardersinvesteringar som görs i norra Sverige kunna fungera fullt ut måste också infrastrukturen fungera.

Därför gör vi nu den största järnvägssatsningen i modern tid. Vi påskyndar bygget av Norrbotniabanan, och vi ger dessutom Trafikverket ett extra uppdrag att genomlysa om det finns mer sådant som kan göras. Det kan gälla flaskhalsar som kan byggas bort och investeringar som kan tidigareläggas, detta i bjärt kontrast till andra partier här i Sveriges riksdag – moderater och kristdemokrater – som vill göra stora besparingar i 30–50-miljardersklassen på nyinvesteringar i infrastruktur.

Jag är väldigt tacksam över att vi nu har resurser för att på ett klimatsmart sätt kunna möta upp Northvolt, H2 Green Steel och de andra stora investeringarna med bättre pendlingsmöjligheter och bättre möjligheter till att transportera gods.

Anf. 56 ISAK FROM (S):

Fru talman! Det här låter väldigt bra. En följdfråga blir då hur regeringen och Trafikverket avser att involvera kommunerna i det viktiga planeringsarbetet. Det är också en nyckel till att det här faktiskt ska gå att genomföra.

Anf. 57 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag delar verkligen uppfattningen att det är viktigt. Ända sedan jag tillträdde som infrastrukturminister har jag varit väldigt noga med att få en planeringsprocess där Trafikverket inte är för sig självt utan djupt involverar kommuner, regioner och näringsliv. Det är nämligen helt nödvändigt, ibland för att man arbetar med medfinansiering, ibland för att det i anslutning till infrastrukturen också måste till bostadsbyggande och andra lösningar.

Jag är väldigt tydlig: Det ska vara tätt och nära samarbete med kommunen och näringslivet.

Anf. 58 CAMILLA HANSÉN (MP):

Fru talman! Det samiska folket har utsatts för omfattande övergrepp genom historien. Samerna har heller inte varit tillräckligt inkluderade i det svenska samhällslivet eller haft tillräcklig möjlighet att påverka i frågor som berör dem.

Ett arbete med att ta fram en konsultationsordning har pågått under en längre tid för att det samiska folket ska få reella möjligheter till inflytande över frågor som berör dem. Det är ett viktigt steg i rätt riktning och något som framhållits under mycket lång tid, inte bara från det samiska folket. Sverige har även fått kritik i internationella granskningar för att Sverige är saktfärdigt med att säkerställa att urfolket får sina rättigheter tillgodosedda.

Därför undrar jag nu om statsrådet Amanda Lind kan informera om vad konsultationsordningen innebär, hur den kan göra skillnad, vad statusen är just nu och hur planerna ser ut framåt.

Anf. 59 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Tack, Camilla Hansén, för en viktig fråga! Samerna är ju ett urfolk i Sverige, och regeringen har högt ställda ambitioner när det gäller arbetet med mänskliga rättigheter och att leva upp till de åtaganden vi har gentemot vårt urfolk här i Sverige.

Konsultationsordningen bedöms vara ett viktigt steg för att säkerställa det samiska folkets rätt att delta i beslutsprocesser och främja samers inflytande i frågor som särskilt berör dem. Med detta menar och förväntar vi oss att samiska intressen och rättigheter kommer att kunna bli bättre belysta, komma in i processer tidigare och därmed också få möjlighet att visas större hänsyn.

Det här är alltså en processuell rätt som ger samerna rätt att delta i beslutsprocesser. Jag kan glädjande nog berätta för riksdagens kammare att regeringen i dag har fattat beslut om en proposition för en konsultationsordning för det samiska folket som sedan kommer att överlämnas till konstitutionsutskottet och riksdagen.

Anf. 60 CAMILLA HANSÉN (MP):

Fru talman! Tack, Amanda Lind, för glädjande nyheter!

För Miljöpartiet har det varit viktigt att stärka urfolket samernas självbestämmande och inflytande. Vi vill att Sverige ska ratificera ILO:s konvention 169 om urfolks rättigheter och att Sverige ska ta ansvar och ge upprättelse för historiska övergrepp.

Vi vill också att heliga föremål och kvarlevor ska kunna återlämnas till Sápmi och har drivit på för att en sanningskommission ska tillsättas. Sameetinget har lämnat en rapport från förberedelserna för arbetet med en sanningskommission. Jag undrar vad nästa steg är i det arbetet.

Anf. 61 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Jag instämmer helt i det Camilla Hansén säger. Att få en sanningskommission på plats är viktigt för att sätta historien under lupp

och för att få fram övergrepp som har skett historiskt i ljust. I förlängningen kan det leda till en försoning.

Jag har tagit emot den förankringsprocess som Sametinget har gjort, och just nu jobbar vi med direktiv för en kommitté som ska arbeta med detta. Förhoppningen är naturligtvis att kommissionen under hösten ska kunna komma igång med sitt arbete.

Prot. 2021/22:13
30 september

Frågestund

Trafikverkets uppdrag och vägunderhållet

Anf. 62 KJELL JANSSON (M):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Eneroth.

Trafikverket planerar nu att sänka hastigheten på många vägsträckor på grund av dåligt underhåll, bland annat på vägsträckan E14 från Sundsvall till Trondheim. Jag kan tycka att det är skämmigt på en sådan högt frekventerad väg som bland annat matar all biltrafik till Åre.

Anser ministern att Trafikverket klarar sitt uppdrag att sköta underhållet? Det är mycket dåligt även på länsvägarna här i Stockholms län.

Anf. 63 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Kjell Jansson, för engagemanget! Just insatser för till exempel mitträcken på vägar, som gör att man inte sänker hastigheterna utan kanske till och med kan öka dem men samtidigt bibehålla och stärka trafiksäkerheten, är en väldigt viktig insats som just nu görs på väldigt många vägar i landet.

Detta går på det så kallade utvecklingsanslaget, och där föreslår ju Moderaterna en besparing på 30 miljarder kronor. Det blir alltså mindre pengar för att göra den typen av åtgärder som kan korta pendlingstiderna men ändå upprätthålla en bra säkerhet på vägarna inte minst i landsbygd.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi stärker kvaliteten på infrastrukturen i hela landet, och det är därför vi nu har fått riksdagens stöd med en ram på närmare 900 miljarder för att göra investeringar. För oss är det viktigare än skattesänkningar.

Då krävs det också att man hittar en ordning med smarta lösningar för att ha bra trafiksäkerhet utan att generellt sänka hastigheterna. Det uppdraget har Trafikverket, och det kan bland annat göras med mitträcken och mittbarriärer.

Anf. 64 KJELL JANSSON (M):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret, men jag är inte helt nöjd.

Det hänvisas här till att Moderaterna sänker anslagen, men det gäller inte underhållet. Mycket av underhållet kostar inte så stora belopp. Det kan vara fråga om att fylla upp med bergkross utanför asfaltskanten. Det kan vara fråga om bättre underhåll med hjälp av asfaltsplaner och att asfaltera om vägarna innan de är helt slut. Nu går det så långt så att vägkropparna börjar ta slut på många ställen.

Anf. 65 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! När det gäller anslaget noterar jag att Moderaterna i opposition har väsentligt mycket mer pengar till infrastruktur än vad man hade i regeringsställning. Icke desto mindre föreslår Moderaterna en besparing

på 30 miljarder kronor på utvecklingsanslaget, där miljö- och trimningsåtgärder för bland annat ökad trafiksäkerhet ingår. Det är en avsevärd minskning till nya insatser som hade kunnat gå till att öka trafiksäkerheten.

Nu vann inte detta förslag riksdagens gehör, utan nu kommer vi att förhoppningsvis få bättre satsningar på vägar i hela landet.

Främjad konsumtion av svenska livsmedel

Anf. 66 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Fru talman! Svanen, Ecolabel, Fairtrade, Svenskt Sigill, Från Sverige, Kravmärkt, Svensk Fågel och Arlakannen är bara ett axplock av de märkningar som konsumenterna stöter på dagligen.

Livsmedel kan vara märkta Ursprung EU, även om reglerna för djurhållning och jordbruk kan skilja sig kraftigt åt mellan olika EU-länder. Antibiotikaanvändningen i svensk djurhållning är mycket låg, och i vår växtodling använder vi minst växtskyddsmedel i hela EU.

Alla dessa märkningar och dålig ursprungsinformation gör det svårt för konsumenterna som vill stödja svenska bönder att välja rätt. Hur tänker statsrådet Lena Micko agera för att underlätta för konsumenterna som vill handla svenskt?

Anf. 67 Statsrådet LENA MICKO (S):

Fru talman! Jag tackar Angelica Lundberg för frågan.

Det spelar stor roll för konsumenterna att ha tillgång till bra information och känna till inte minst märkningen av produkter. Därför har regeringen tillsammans med beslut som har fattats här i kammaren sett till att det finns en bra märkning i form av svanmärkning. Det finns även ett samarbete i EU i många av dessa frågor. Konsumentverket försöker också hela tiden ha uppdaterad information.

Sedan är det fråga om att hela tiden följa utvecklingen och se om det behöver tas fler initiativ. Regeringen bereder nu flera frågor på området. Bland annat kommer vi att lägga fram en proposition som ska handla om djurhållning och djurskydd kopplat till livsmedelshandling.

Anf. 68 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Fru talman! Många konsumenterna är måna om att stödja svenska företag, och de krav vi har för livsmedelsproduktion i Sverige är höga. Dock ställer vi inte samma krav på varor som importeras som vi gör på våra egna producenter. Med en högre efterfrågan på svenskproducerat kan också självförsörjningsgraden öka.

Anser statsrådet att regeringen gör tillräckligt för att hjälpa de konsumenterna som vill handla svenskt?

Anf. 69 Statsrådet LENA MICKO (S):

Fru talman! Precis som jag nämnde tar regeringen flera initiativ för att se till att vi stimulerar bättre konsumentskydd och bättre information samtidigt som företagen på marknaden tar sitt ansvar. Det måste finnas ett samband mellan dessa.

Det handlar om att göra kloka och bra val. Flera av de förslag som vi nu bereder kommer att ytterligare stärka konsumenternas skydd. Samtidigt kommer det att bli en bra tillsyn av att marknaden tar sitt ansvar.

Prot. 2021/22:13
30 september

Frågestund

Villkoren för svenskt stöd till Afghanistan

Anf. 70 ANNIKA QARLSSON (C):

Fru talman! Min fråga går till utrikesminister Ann Linde.

Vi får dagligen skrämmande rapporter från Afghanistan där det framgår hur utsatta kvinnor och flickor är. De får inte gå till skolan, och de utsätts för avrättningar och allsköns hemskheter. Vi var ju i och för sig rädda att detta skulle ske, och nu får vi vittnesmål om att det sker.

När Sverige och EU nu diskuterar olika typer av åtgärder, hur kan utrikesministern försäkra sig om att vi inte på något sätt legitimerar talibanstyret?

Anf. 71 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Jag tackar Annika Qarlsson för frågan.

Detta är en av de riktigt svåra frågorna som vi diskuterade mycket vid mötet i FN:s generalförsamling i New York förra veckan. Vi ser nu att läget imploderar i Afghanistan. Det kommer inga pengar in, människor är hungriga och spridningen av covid är förfärlig.

Frågan för oss är hur vi kan stödja det afghanska folket, inte minst kvinnor och flickor, utan att legitimera talibanrörelsen. Det är självklart att vi inte ska skicka några pengar direkt till talibanerna, men de måste öppna möjligheterna för att få in humanitärt stöd så att man kan fortsätta med biståndsverksamhet. Det kommer inte att bli lätt.

Anf. 72 ANNIKA QARLSSON (C):

Fru talman! Jag tackar utrikesministern för svaret.

Precis som utrikesministern beskriver är det en oerhört bekymmersam situation. De som drabbas mest är som vanligt de allra mest utsatta.

Finns det en struktur som det ändå är möjligt att jobba med i den ideella sektorn eller med hjälp av andra hjälporganisationer för att finansiera det viktigaste?

Anf. 73 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Det som finns och som fungerar är FN-organisationerna. De har sagt att de ska stay and deliver. De kommer att vara kvar, och vi kan använda dem.

Jag talade i New York med chefen för en av världens största biståndsorganisationer, International Refugee Organization. De har 1 700 personer som jobbar i Afghanistan med framför allt internflyktingar. Dem kan vi också använda.

Sexuella övergrepp begångna av FN-anställda

Anf. 74 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! Jag vill fortsätta på FN-spåret. I veckan lades en FN-rapport fram som visar att sexuella övergrepp har begåtts av FN-medarbetare

i Kongo-Kinshasa. Det har kommit medierapporter om framför allt WHO, och det har tillsatts en oberoende kommission som har visat att ett drygt åttiotal medarbetare har begått brott i form av sexuella övergrepp mot barn, flickor och kvinnor.

Det här är allvarligt. Sverige har gjort sig känt genom till exempel ambassadör Kompass, som tidigare har rapporterat om dessa frågor. Sverige är också en stor FN-vän. Därför undrar jag vad Sverige gör för att trycka på inom FN för att de ansvariga ska ställas till svars och för att problemen med sexuella övergrepp inom FN-systemet ska tas på allvar och komma upp till ytan snabbare och mer resolut än vad som sker i dag.

Anf. 75 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Jag tackar Håkan Svenneling för frågan.

Tyvärr är sådana övergrepp ett reellt problem. Håkan Svenneling tar upp just den svenske diplomaten Kompass, som råkade illa ut därför att han uppmärksammade hela FN-systemet på att detta förekommer och krävde åtgärder. Han fick därmed i princip sluta på FN. Detta har i och för sig varit en väckarklocka för oss att agera så att det inte resulterar i strafffrihet för dem som begår dessa övergrepp. Vi måste ha bättre kontrollsystem för de FN-anställda.

Jag delar helt Håkan Svennelings uppfattning att dessa övergrepp är helt oacceptabla för dem som har utsatts för dem, men det är också en fara för FN-systemet om det inte går att lita på FN.

Anf. 76 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! Jag tackar utrikesministern för svaret.

Jag hoppas att Sverige fortsätter att vara FN-systemets bästa vän genom att utrikesministern skickar en tydlig signal till vårt kontor i New York att följa upp rapporten och se till att ansvariga kommer att ställas till svars. FN måste ta frågorna på allvar just för att det är så viktigt med tilltron till FN-systemet, den humanitära hjälpen och andra utvecklingsinsatser som FN ger på många platser runt om i världen.

Anf. 77 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Ja, vi jobbar med det här på flera olika sätt.

OSSE är ju FN:s regionala organisation och världens största regionala säkerhetsorganisation. Jag kan berätta att i morgon kommer alla OSSE:s militärrådgivare till Sverige. Jag kommer att ta dem till det nordiska centret för gender i militära operationer, där de kommer att få se en film om sexual harassment i operationer. Sedan kommer den att stoppas, och så kommer de att få diskutera hur vi ska följa upp detta. Det blir kul.

Omklassificering av enskilda vägar

Anf. 78 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Fru talman! Jag har under de senaste åren ställt flera frågor till statsrådet Eneroth med anledning av omklassificeringen av de enskilda vägarna. Många enskilda vägar gick i och med denna omklassificering miste om sitt bidrag.

På en av mina frågor, som var skriftlig, svarade statsrådet så här: ”Jag har för avsikt att hålla mig informerad om hur arbetet med avgränsningsfrågorna kring väghållaransvaret utvecklas.” Det var alltså inga konkreta löften att se över huruvida omklassificeringen har gjorts på ett rättvist och korrekt sätt eller inte.

Enskilda vägar är ju en jätte viktig del i vår infrastruktur, inte minst för oss som bor på landsbygden. Dessutom utgör de faktiskt den största delen av det svenska vägnätet.

Min fråga till infrastrukturministern lyder: Har den information som infrastrukturministern fått nu, två år senare, lett till att statsrådet ämnar ändra i klassificeringen igen så att bidragen läggs tillbaka och de enskilda vägarnas standard därmed kan upprätthållas?

Anf. 79 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Detta är en viktig fråga, för den handlar om en mycket stor del av det svenska vägnätet. En viktig del handlar om både de statsbidrag och det stöd som finns till enskilda vägar för att upprätthålla väghållningen men också kvaliteten på vägen.

Samtidigt krävs det i de fall – och de är inte så många – där det blir ett ändrat ansvar för väghållningen en ganska långtgående process för att det ska vara möjligt. Faktum är att det i sista skedet är något som prövas direkt av regeringen och mig, då jag har den typen av ärenden på mitt bord, och jag tycker att det ska väldigt mycket till innan man gör en förändring av det ägaransvaret. Det säger också förarbetena från riksdagen. Därför är det inte så ofta det sker i de fall då man är oense om detta.

Det kan också finnas tillfällen – det finns ett antal – då man är överens om att man ska ändra väghållaransvaret. Då är situationen lite annorlunda.

Jag följer frågan noga men har inte sett att det nu finns skäl att göra någon större översyn. Däremot kommer jag att följa om det visar sig att det blir ett bekymmer.

Anf. 80 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret, även om det inte var det svar jag helst ville ha.

Det är bra att statsrådet säger att det är en viktig fråga, men när det inte följer med pengar är det ju inte en prioriterad fråga.

När staten drar bort bidragen till de enskilda vägarna faller dessutom bidraget från kommunen, för bidraget från kommunen är avhängigt av att man får bidrag från staten. Därmed blir vägarna dubbelt straffade, och därmed kan de inte underhållas.

Anf. 81 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag hoppas och tror att Kjell-Arne Ottosson och jag kommer att få fler tillfällen att tala vid om detta. Men faktum är att det inte är ofta detta händer, och vid de tillfällen då det händer krävs det väldigt mycket för att man ska låta bli att fullfölja det ansvar som har funnits sedan tidigare. Det är i allra högsta grad lågtrafikerade vägar. Men låt oss föra en diskussion och se om det finns skäl att agera i något enskilt fall.

Idéburna aktörer i välfärden

Anf. 82 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S):

Fru talman! Min fråga är till civilminister Lena Micko och rör idéburna aktörers förutsättningar.

De idéburna organisationerna arbetar i olika associationsformer. Det som utmärker dessa aktörer är att de sätter sociala mål framför ekonomiska. Dessa organisationer återinvesterar vinsterna tillbaka in i sina verksamheter och driver dem utifrån sina respektive värdegrunder.

Vi socialdemokrater har uttryckt – senast gjorde statsminister Stefan Löfven det i regeringsförklaringen – att vi vill se fler idéburna aktörer inom välfärden. Min första fråga till ministern är därför hur ministern ser på idéburna aktörers potential att bidra i välfärden.

Anf. 83 Statsrådet LENA MICKO (S):

Fru talman! Jag vill direkt säga att Azadeh Rojhan Gustafsson ställer en väldigt angelägen fråga.

Frågan är hur vi tar till vara de här aktörerna. De är i sig en stark kraft med sin särart, men det handlar också om hur vi underlättar. Det i sin tur handlar ganska mycket om upphandlingar. Det handlar också om att utifrån den utredning om idéburet offentligt partnerskap som är lämnad se till att använda lagstiftning för att främja de här aktörerna.

Jag och regeringen tror väldigt mycket på att det här är en kraft som vi behöver använda mer aktivt. Vi kommer att lägga fram förslag i riksdagen som handlar om att ta till vara den här särarten och hitta olika sätt för dem att bidra positivt.

Anf. 84 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S):

Fru talman! Ministern nämnde hur viktigt det är att skapa de rätta förutsättningarna för att ta till vara den kraft som verkligen finns inom denna sektor. Där är vi överens. Men jag vet att sektorn väntar på att den här utredningen ska gå över till att bli konkreta förslag. Kan ministern berätta något om vad som händer med utredningen?

Anf. 85 Statsrådet LENA MICKO (S):

Fru talman! Jag är den första att tycka att det här ska gå snabbare. Men vi behöver se till att det är lagstiftning som fungerar hela vägen, och det är EU-rätt som vi håller på och analyserar. Men vi kommer att lämna en proposition som innebär att vi kommer att stärka de här aktörernas roll i välfärden.

Arbetsförmedlingen och rekryteringen till besöksnäringen

Anf. 86 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M):

Fru talman! Många branscher vittnar om rekryteringsproblem. Nu öppnar Sverige upp, och besöksnäringen är en bransch som många har längtat till. Det är också en bransch som har tagit mycket stryk under pandemin.

Vi vill se en förändring, då branscherna behöver få hjälp med rekrytering. Regeringen har fått signaler om att detta kommer att hända.

Jag skulle vilja veta vad statsrådet säger. Det är 190 000 personer som har varit arbetslösa. Det är ungefär 46 000 i besöksnäringen, varav 18 000 inom hotell. Är regeringen tillfreds med hur man hanterar kontrollen från Arbetsförmedlingen?

Prot. 2021/22:13
30 september

Frågestund

Anf. 87 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Det är helt sant – det finns stora möjligheter nu när vi återstartar samhället efter pandemin att säkerställa att vi har bra rekryteringsmöjligheter och klarar kompetensförsörjningen.

Det är ett av skälen till att vi gjort massiva investeringar inte minst i utbildningsplatser och att vi har en aktiv arbetsmarknadspolitik där vi ser till att investera så att fler nu kan ta de jobb som växer fram, vare sig det är i besöksnäringen, industrin, välfärden eller andra samhällssektorer.

Jag känner mig trygg med att det också finns ett utvecklingsarbete inom Arbetsförmedlingen för att underlätta för och stödja och hjälpa aktörerna med att hitta rätt matchning och rätt insatser så att de får tag i rätt kompetens.

Det viktiga nu är att se till att vi också understödjer en sådan utveckling. Det gör vi bland annat med stora investeringar och med en aktiv och offensiv politik, inte minst för klimatomställningen.

Anf. 88 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M):

Fru talman! Jag är glad att statsrådet nämner det här med utbildning. Det finns 5 000 personer i Platsbanken hos Arbetsförmedlingen. Det finns ett litet fönster nu innan kunderna börjar tycka att det ska finnas städning och mat och att allt ska fungera inom besöksnäringen.

Därför skulle jag vilja veta vad regeringen gör konkret för att matcha dessa platser med personer i Arbetsförmedlingens register som kanske behöver en liten, liten utbildning, väldigt intensiv och väldigt kort, för att komma i fråga.

Anf. 89 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Det är helt rätt – det krävs ibland bara en liten, specifik utbildning och ibland en lite bredare utbildning. Det är skälet till att vi breddat de utbildningsinsatser som görs.

Tittar man på den kraftiga expansion vi gjort under de här åren inom ramen för Kunskapslyftet ser man att det är specifika korta utbildningar men också längre utbildningar som vi tillskapat, just för att inte minst inom ramen för en aktiv arbetsmarknadspolitik kunna erbjuda rätt utbildning till de branscher som nu ska växa efter pandemin.

Jag känner mig trygg med de stora investeringar som vi faktiskt gör.

Politisk styrning av kulturen

Anf. 90 ARON EMILSSON (SD):

Fru talman! Min fråga går till kultur- och demokratiminister Amanda Lind.

I dag presenterades Återstartsutredningens betänkande *Från kris till kraft*, som är en välkommen utredning som vi alla analyserar närmare.

Miljöpartiet har under sin ledning av kulturpolitiken knutit kulturen allt närmare regeringsmakten. Filmpolitiken har helt förstatligats, sociala medier kan vänta sig tvingande åtgärder om de inte själva reglerar opinionen och museer har blivit debattmuseer.

Jag menar att regeringen låter identitetspolitik prägla stödgivningen och att medier ska förhålla sig till kvalitetskrav utifrån regeringens bild. Samtidigt upprepas att armlängds avstånd ska hållas och att kulturen ska vara fri. I Myndigheten för kulturanalys rapport *Så fri är konsten* konstateras just att politisk styrning påverkar den konstnärliga friheten negativt. Det framstår i den rådande situationen som att man demonstrerar ett dubbeltänk.

Vad menar regeringen med armlängds avstånd till kulturen, och avser regeringen att minska sin påverkan på samtidskonsten framöver?

Anf. 91 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Det var regeringen med Miljöpartiet i ledningen för Kulturdepartementet som dels såg till att vi fick museilagen under den förra mandatperioden, dels gjorde att vi såg över regleringsbrevet från bland annat den förra alliansregeringen för att skärpa armlängds avstånd.

Vi har oförtrutet jobbat vidare med dessa frågor. Det var jag som tog initiativ till Myndigheten för kulturanalys uppdrag. Jag tog emot deras rapport i somras och har sedan dess analyserat förslagen och kommer att fortsätta att lägga fram förslag för att stärka armlängds avstånd och värna kulturens frihet.

Fru talman! Återstartsutredningen är väldigt viktig och syftar till att skapa en resiliens och en hållbarhet i kulturlivet framöver. Detta är också en av de absolut högst prioriterade frågorna för hösten.

Jag skulle vilja ställa en motfråga till Aron Emilsson. Aron Emilsson pratar väldigt mycket om Miljöpartiets kulturpolitik, men hur ser det ut med Sverigedemokraternas? Sverigedemokraterna är det parti som allra tydligast vill använda kulturen för sina egna politiska syften. Ämnar Aron Emilsson ändra på detta?

Anf. 92 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag får påminna om att detta är en frågestund som gäller statsrådets tjänsteutövning.

Anf. 93 ARON EMILSSON (SD):

Fru talman! Jag kan lugna kulturministern med att Sverigedemokraterna är det oppositionsparti som i särklass satsar mest på kulturen, men vi satsar på den del av kulturlivet som den allra största delen av allmänheten ser som mest prioriterad och eftersatt, inte minst kulturarvsväsendet, som lyser med sin frånvaro i många andra avseenden i regeringens budget.

Är regeringen beredd att de facto öka incitament som crowdfunding, stiftelsefinansiering av kulturlivet, privat sponsring och annat som tillsammans med det offentliga skulle kunna skapa resiliens och hållbarhet i kulturlivet utöver offentlig subventionering?

Anf. 94 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):
Fru talman! Jag noterade Aron Emilssons icke-svar på min fråga.

Jag kommer att analysera Återstartsutredningens samtliga förslag. Jag tycker att det är intressanta och spännande förslag om bland annat att stärka den externa finansieringen. Här jag vill vara tydlig med skillnaderna mellan min politik och Sverigedemokraternas. Vi ser det inte som en ersättning för offentliga, breda stöd för att stötta en mångfald och bredd i kulturlivet utan som ett möjligt komplement.

Nu ska jag ta del av utredningens förslag, och vi får återkomma om hur vi ska ta dem vidare.

Anf. 95 TREDJE VICE TALMANNEN:

Som sagt är detta inte en interpellationsdebatt, utan det är en frågestund rörande tjänsteutövning för statsråden.

Miljökontrollen vid fordonsbesiktning

Anf. 96 JENS HOLM (V):

Fru talman! Sedan maj 2018 har Sverige fått en av EU:s sämsta miljökontroller vid bilbesiktning. Det är inte besiktningens branschens fel, utan det är snarare regeringens ansvar, då den har släppt igenom nya föreskrifter för fordonsbesiktning där gränsvärdena för skadliga partiklar har höjts, inte sänkts. Fler skadliga partiklar tillåts alltså passera.

För gamla dieselfordon görs inte längre någon fullödig kontroll av avgasmätningen. Detta har lett till att det sedan 2018 är allt fler bilar med skadliga utsläpp som släpps igenom, alltså fler i dag än tidigare. Detta är en klar försämring av miljöambitionerna vid fordonsbesiktning. Besiktningens branschen har värdjat till oss att göra något.

Nu är frågan: Avser ministern att ta några initiativ för att skärpa miljökontrollen vid fordonsbesiktning så att vi kontrollerar fler bilar utifrån utsläppen, inte färre?

Anf. 97 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Det är otroligt viktigt att vi minskar utsläppen från hela transportsektorn, inte minst från fordon på väg. Vi ska ju nå 70-procentsmålet till 2030, och då är det bråttom. Vi gör det med reduktionsplikten, biobränsle och elektrifiering.

Sverige är det land i EU som har det högsta antalet laddbara bilar nu, så det går fort. Det gäller nybilsförsäljningen, och det gäller också, precis som Jens Holm säger, att ta hand om den fordonspark som vi har i dag, med tydliga och väl fungerande besiktningens instrument.

Utmaningen där har varit att implementera det EU-direktiv och de riktlinjer som finns och samtidigt möta de önskemål som finns från besiktningens branschen om att göra tätare kontroller. Här finns en viktig dialog mellan myndigheten och besiktningens branschen, men det är också viktigt att vi använder resurserna på bästa sätt så att vi får bästa möjliga styrning och förändring av utsläppen från hela fordonsparken.

Jag avser att följa detta arbete väldigt noga.

Anf. 98 JENS HOLM (V):

Fru talman! Jag noterar att andra EU-länder tolkar direktivet helt annorlunda än vad Sverige gjort. Man har höjt sina ambitioner för fordonsbesiktning, inte sänkt dem på det sätt som regeringen har släppt igenom.

Jag vill fråga ministern igen ifall ministern tänker agera för att vi ska få nya föreskrifter med högre miljöambitioner för kontroll vid fordonsbesiktning.

Anf. 99 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag delar inte Jens Holms verklighetsbeskrivning, utan det är en mer adekvat och tekniskt korrekt kontroll som nu görs av fordonen. Låt oss undersöka i vilken utsträckning det leder till förändrade utsläpp när man använder dem efter genomförd besiktning.

Den dialog som besiktningsbranschen och Transportstyrelsen har är viktig. Jag noterar att flera EU-länder har lite olika implementeringsstrategier för det direktiv som finns. Jag tror att Jens Holm och jag är väldigt överens om att vi ska göra vårt allra yttersta för att se till att utsläppen från hela fordonssektorn minskar.

Resultatet av FN:s 76:e generalförsamling

Anf. 100 OLLE THORELL (S):

Fru talman! Min fråga går till utrikesministern.

Utrikesministern deltog i förra veckan tillsammans med statsministern i FN:s 76:e generalförsamling, som nu så att säga kunde träffas på riktigt.

Jag vet att utrikesministern stod värd för möten om agendan för kvinnor, fred och säkerhet och förde samtal om svenskt aktörskap vid konflikt-härdar och i krigshärjade länder, till exempel Afghanistan men också Jemen, som nu är inne på sitt sjunde år av krig. Redan 2018 hade 85 000 barn dött som en följd av konflikten, och hundratusentals fler barn riskerar att dö i svält framöver. Det är världens största humanitära katastrof just nu.

Kan utrikesministern berätta vilka som är de viktigaste frågor som hon tar med sig från förra veckans generalförsamling?

Anf. 101 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Tack, Olle Thorell, för att du tar upp generalförsamlingen!

Det var som sagt en rad frågor som handlade om inte minst kvinnor, fred och säkerhet, jämställdhet och stöd för multilateralism, alltså att vi ska arbeta tillsammans.

Jag menar att en av de största framgångarna vi fick var ett extra möte om Jemen, som Sverige och Schweiz var värdar för. Både jag och min schweiziska kollega, men också biståndsministern vid ett tidigare tillfälle, har jobbat mycket med detta. På vårt möte fick vi länderna att lova en halv miljard dollar till, utöver det man redan fått, för att stärka situationen i Jemen.

Jag måste också säga att frågan om jämställdhet togs upp i väldigt många sammanhang. Det är jag glad för, och det visar på den nya amerikanska administrationens engagemang i frågorna.

Anf. 102 OLLE THORELL (S):

Fru talman! Tack, utrikesministern, för svaret!

Det är glädjande att fokuset på Jemen kvarstår hos den svenska regeringen efter bland annat de fredssamtal som fördes i Rimbo för några år sedan och Sveriges arbete under sin tid i FN:s säkerhetsråd.

Jag skulle vilja att utrikesministern säger några ord till om hur vi ska nå fram med humanitär hjälp till de lidande människorna i Jemen, när strålkastarljuset är på andra länder i världen.

Anf. 103 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! En sak som är väldigt glädjande är att FN har utsett en svensk diplomat, Hans Grundberg, till nytt FN-sändebud. Han har precis alldeles nyss börjat resa runt i regionen för att samtala med alla aktörer för att se hur vi bäst kan hjälpa till politiskt men också hur vi kan få in humanitärt stöd.

Man kan se en liten ljusning i engagemanget, men på marken är det fortfarande väldigt illa.

Reglering av elsparkcyklar

Anf. 104 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Redan år 2019 påtalade minister Eneroth att det behövs en reglering, möjligen via nationella riktlinjer eller lagförslag, för att skapa ordning och reda på elsparkcyklar. Dessa får inte utgöra en fara för andra när de placeras bland annat på trottoarer eller cykelvägar.

Kommuner är främst ansvariga men så även staten. Enligt lagen om skydd mot olyckor ska särskild vikt läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador. MSB, alltså en statlig myndighet, ska samordna, följa och stödja kommunerna och främja att lagen följs. Ändå har det nu skett en tragisk dödsolycka efter att en cyklist kört på en övergiven sparkcykel på en cykelbana. Åtgärder måste därför snarast vidtas så att detta inte händer igen.

Jag undrar, minister Eneroth: Hur ser regeringens åtgärder ut?

Anf. 105 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Ann-Christine From Utterstedt, för frågan! Jag delar uppfattningen att det krävs en ordentlig uppryckning när det gäller arbetet med att säkerställa hur elsparkcyklar används.

Från regeringens sida tillsatte vi en utredning som gav bättre vägledning för hur kommuner hur ska agera och kanske framför allt använda ordningslagen, för det är den som är mest tillämpbar i det här sammanhanget.

Vi har sett hur många kommuner nu går fram och reglerar på ett väldigt tydligt sätt. Några säger faktiskt helt och hållet nej till elsparkcyklar, andra är tydliga med var de ska parkeras och hur de ska ställas upp, och de sätter böter. Det är där ansvaret ska ligga.

Jag är bekymrad över de kommuner som ännu inte tillämpat detta. Det kan leda till allvarliga olyckor, som den specifika som nu nämns och som var ytterst tragisk men också de kanske mest förekommande olyckorna på fredagar och lördagar, då unga män som är berusade faktiskt får sina ansikten förstörda.

Det krävs upprätthållande av tydliga regler men också att polisen utövar en kontroll.

Förintelsekonferensen i Malmö

Anf. 106 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Fru talman! Frågan går till kultur- och demokratiminister Amanda Lind.

Om två veckor arrangeras på regeringens initiativ förintelsekonferensen Malmö forum i Malmö. Det är ett möte som välkomnas av många och med europeiska ledare på plats och där religionsfriheten och alla människors lika värde sätts i fokus.

Även om tro och livsåskådning är en privat sak finns det nog anledning att betona samhällsperspektivet. För egen del har jag vid återkommande möten samlat företrädare för såväl Judiska Centralrådet som Islamiska samarbetsförbundet och Svenska kyrkan för att stämma av aktuella lägesbeskrivningar och försöka bidra i arbetet för att finna former för ökad kunskap och insikt. Men själva arbetet som sådant bedrivs lokalt i nära samverkan med civilsamhälle och kommuner. Jag poängterar att Svenska kyrkan har spelat och spelar en viktig roll i detta.

Hur ser kulturministern på tiden efter förintelsekonferensen? Vilka initiativ avser kulturministern att ta för att stärka arbetet i detta sammanhang?

Anf. 107 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Malmö forum kommer att vara ett väldigt viktigt tillfälle för att stärka arbetet mot antisemitism. Regeringen har redan presenterat ett antal olika åtaganden som vi kommer att genomföra, alltifrån att inrätta museum om Förintelsen, stärka säkerhetshöjande medel och jobba vidare med handlingsplaner mot olika former av rasism till det viktiga arbetet med att ta fram en strategi för att främja judiskt liv i Sverige.

Jag och statsministern deltog i ett väldigt gott samtal häromdagen med olika företrädare för judiska organisationer. I Malmö forum ingår också att apostrofera antiziganismen och arbetet för att stärka romers förutsättningar i Sverige.

Religionsdialogen är en viktig aspekt. Den sker på två sätt nu, dels genom regeringens trossamfundsråd, dels genom Myndigheten för stöd till trossamfund, som erbjuder stöd. Vi gör faktiskt en förstärkning till myndigheten nästa år, så att de får bredare möjlighet att också generellt jobba vidare med sitt arbete.

Konsulärt bistånd till IS-återvändare

Anf. 108 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Den 6 september landade tre terrorister tillhörande den värsta terrorsekten i modern tid på Arlanda. De var inte helt oväntat önskade av de kurdiska myndigheterna, som menar att de var ett säkerhetshot. Den svenska regeringen var däremot angelägen om att ta hit dem. UD hade sänt en delegation med erfarna diplomater, säkerhetspersonal och läkare samt bistått med transporten – detta för tre terrorister som likt ungefär 150

andra IS-återvändare nu kan vandra fritt på våra gator mitt bland våra barn, föräldrar, kollegor och vänner.

Det här arrangemanget var naturligtvis inte gratis. Jag och min partikollega Björn Söder har därför tidigare bett om svar på vad det har kostat men utan resultat. Jag tror att det är många som är måna om att höra utrikesministern berätta hur stor del av deras skattemedel som går till att aktivt föra vandrande säkerhetsshot till Sverige.

Kommer regeringen att fortsätta bistå terrorister konsulärt om de vill återvända till Sverige?

Anf. 109 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Markus Wiechel insinuerar i vanlig SD-ordning att vi skulle åka ned och hämta terrorister, vilket givetvis inte på något sätt är i överensstämmande med sanningen.

När tre IS-kvinnor med sina barn blir utvisade av det kurdiska självstyret har svenska myndigheter ansvar för att ta emot dem. De fördes ut från lägren av det kurdiska självstyret, de förvarades i ett förvarsrum av det kurdiska självstyret och de betalade sina biljetter till ett vanligt kommersiellt flyg hem.

Däremot bistod vi under transporten därför att det är fråga om barn. Här pratar vi inte om några avhumaniserade människor. När man kastar ut barn måste vi självklart ta hand om dem. De har nu också tagits om hand av socialförvaltningen. Dessutom vill säkerhetspolisen att vi ska ha ett ordnat mottagande, vilket vi hade. Jag är glad att det var vi som hade hand om det och inte ni.

Trängselavgift för flyget

Anf. 110 DAVID PEREZ (SD):

Fru talman! Min fråga går till infrastrukturministern.

Regeringen har nyligen gått ut med uppdraget att utreda möjligheten att införa en form av trängselskatt för flyget. Förslaget är att beskatta flyg under peaktider, det vill säga när det är som mest populärt att flyga. Samtidigt vill regeringen lägga ned Bromma flygplats i förtid och hänvisar till att det inte flygs tillräckligt mycket – en åtgärd som riskerar att förvärra trängseln i luftrummet ytterligare. Å ena sidan vill man få bukt med trängseln i luftrummet, å andra sidan förvärrar man den.

Min fråga är därför om ministern anser att det är rimligt med en ny skatt på flyget när branschen inte hunnit återhämta sig från pandemin och dess effekter? Är det så att regeringen vill skapa trängsel för att få mer skattemedel till ladorna?

Anf. 111 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tackar David Perez för frågan.

Det är inte vad det handlar om. Den här typen av trängselavgifter som nu ska utredas finns i flera länder i världen. Det är ett sätt att effektivare använda det luftrum som finns. Det har under en längre tid pågått en diskussion om hur luftrummet används, inte minst efter den trängselsituation som var i Mellaneuropa och kanske Sydeuropa för ett antal år sedan. Men det är alldeles riktigt att just nu är trängsel knappast den stora utmaningen.

Tvärtom går det nästan inga plan. Det är väldigt få flygplan som flyger, och det kommer att ta lång tid för flyget att återhämta sig.

Det är då bra att vi nu i god tid kan titta på om detta är ett instrument som man kan använda sig av om det skulle bli en utveckling framöver som gör att vi får skäl att hitta bättre och effektivare sätt att använda luftrummet. Det kan till exempel innebära att vi styr undan så att vi inte får buller under olika tider på dygnet eller att vi kan hitta bättre utrymme för till exempel inrikesflyget.

Jag tror att man ska vara försiktig med att i förväg uttala sig och dra slutsatser av detta.

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 11 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Motioner

med anledning av prop. 2020/21:222 Anpassningar av svensk lag till EU:s förordningar om Schengens informationssystem
2021/22:409 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V)
2021/22:1037 av Adam Marttinen m.fl. (SD)

med anledning av skr. 2020/21:213 Riksrevisionens rapport om riktade utbyggnadsuppdrag till universitet och högskolor
2021/22:1149 av Kristina Axén Olin och Pia Steensland (M, KD)

§ 12 Motioner för omedelbar hänvisning

Följande dokument anmäldes:

Motioner

med anledning av prop. 2020/21:216 Nya regler om husrannsakan för att söka efter vapen och andra farliga föremål
2021/22:1009 av Johan Pehrson m.fl. (L)
2021/22:1039 av Adam Marttinen m.fl. (SD)
2021/22:1064 av Johan Forssell m.fl. (M)
2021/22:1152 av Andreas Carlson m.fl. (KD)

Kammaren biföll talmannens förslag att ovanstående motioner omedelbart skulle hänvisas till justitieutskottet.

med anledning av skr. 2020/21:218 Riksrevisionens rapport om administrationen i statliga myndigheter
2021/22:982 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M)
2021/22:1153 av Robert Halef m.fl. (KD)

Kammaren biföll talmannens förslag att ovanstående motioner omedelbart skulle hänvisas till finansutskottet.

med anledning av prop. 2020/21:221 Statlig ersättning för personskada orsakad av vaccin mot sjukdomen covid-19
2021/22:412 av Karin Rågsjö m.fl. (V)
2021/22:1008 av Lina Nordquist m.fl. (L)
2021/22:1062 av Per Ramhorn m.fl. (SD)
2021/22:1066 av Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD)

Prot. 2021/22:13
30 september

Kammaren biföll talmannens förslag att ovanstående motioner omedelbart skulle hänvisas till socialutskottet.

med anledning av prop. 2020/21:224 Behandling av personuppgifter vid Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt
2021/22:922 av Hanna Gunnarsson m.fl. (V)
2021/22:983 av Pål Jonson m.fl. (M, KD)
2021/22:1011 av Allan Widman m.fl. (L)
2021/22:1154 av Daniel Bäckström m.fl. (C)

Kammaren biföll talmannens förslag att ovanstående motioner omedelbart skulle hänvisas till försvarsutskottet.

§ 13 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 29 september

2021/22:23 De svenska militära insatserna i Mali

av Björn Söder (SD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2021/22:24 Konsekvenser för södra Sveriges elområde

av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:25 Bränsleförsörjning till det rullande kulturarvet

av Sten Bergheden (M)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 29 september

2021/22:55 Armeniska krigsfångar i Azerbajdzjan

av Björn Söder (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:56 Elsparkcyklar

av Ann-Christine From Utterstedt (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:57 Dödsolyckor på jobbet

av *Saila Quicklund* (M)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2021/22:58 Flygtrafikledning på distans

av *Saila Quicklund* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:59 Marknadsföringsmöjligheter för spel

av *Saila Quicklund* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2021/22:60 Programmet för flygtrafikledning på distans

av *Saila Quicklund* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:61 Den svenska abortlagstiftningen

av *Ulrika Jörgensen* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:62 Rörligheten bland arbetsökande

av *Lars Beckman* (M)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2021/22:63 Konsumentskydd för ägare av dieslbilar

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Lena Micko (S)

2021/22:64 Länsstyrelsernas uppdrag

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Lena Micko (S)

2021/22:65 Arbete för att motverka gängkriminalitet

av *Anders Österberg* (S)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2021/22:66 Mediernas oberoende

av *Staffan Eklöf* (SD)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2021/22:67 Möjlighet för libaneser att rösta från utlandet

av *Roger Haddad* (L)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:68 Resebegränsningar till Sverige för medborgare i Storbritannien

av *Hans Wallmark* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:69 Sprängningen i Göteborg och kriminaliteten i landet

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:70 Armenier i Artsach

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:71 Nya Natura 2000-områden

av *Betty Malmberg* (M)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 29 september

2021/22:2 Uppdrivning av skogsplantor

av *Betty Malmberg* (M)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2021/22:13 Strömmingsbeståndet utanför Gävleborgskusten

av *Lars Beckman* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:15 Bristande myndighetsinformation

av *Björn Söder* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:12 Sjöfartsverket och Gotlandsfärjorna

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:16 Migrationsverkets ansvar när avvisningsbeslut inte kan verkställas

av *Malin Larsson* (S)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:14 Internationella initiativ för fred och respekt för mänskliga rättigheter i Etiopien

av *Thomas Hammarberg* (S)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:23 Wagnergruppens etablering i Mali

av *Björn Söder* (SD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2021/22:20 Fördjupning av EU:s relationer med Taiwan

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:24 Sveriges deltagande i FN:s konferens om rasism

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:19 Kostnadskontroll hos Trafikverket

av *Martina Johansson* (C)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:22 Handläggningstider för ledningsförrättningar

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Märta Stenevi (MP)

2021/22:17 Läroböcker inom UNRWA

av *Björn Söder* (SD)

till statsrådet Per Olsson Fridh (MP)

2021/22:18 Konsekvenserna av lättade coronarestriktioner

av *Björn Söder* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:21 Försäljning av Metria

av *Lars Beckman* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

Prot. 2021/22:13
30 september

2021/22:32 Ökad trygghet i landet

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:30 Idéburna aktörer i välfärden

av *Camilla Waltersson Grönvall* (M)

till statsrådet Lena Micko (S)

2021/22:27 Daglig tidningsutdelning

av *Betty Malmberg* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2021/22:29 Demokrativillkor

av *Ludvig Aspling* (SD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2021/22:28 Proposition om utvisning på grund av brott

av *Ludvig Aspling* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:26 Uppmärksammande av övertramp mot kurder i Iran

av *Anders Österberg* (S)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:25 Sexsömni

av *Ebba Hermansson* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:33 Kärnkraftens roll i taxonomin

av *Jan Ericson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

§ 16 Kammaren åtskildes kl. 15.10.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.07 och
av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Olof Pilo

§ 1 Val av ordförande i riksdagens råd för Riksrevisionen.....	1
§ 2 Justering av protokoll.....	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval.....	1
§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 6 Svar på interpellation 2021/22:9 om arbetsmiljön inom ambulanssjukvården.....	2
Anf. 1 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	2
Anf. 2 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M).....	2
Anf. 3 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	3
Anf. 4 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M).....	4
Anf. 5 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	5
Anf. 6 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M).....	5
Anf. 7 Socialminister LENA HALLENGREN (S).....	6
§ 7 Svar på interpellation 2021/22:2 om kvinnors situation i USA	6
Anf. 8 Utrikesminister ANN LINDE (S).....	6
Anf. 9 YASMINE POSIO (V).....	7
Anf. 10 Utrikesminister ANN LINDE (S).....	8
Anf. 11 YASMINE POSIO (V).....	9
Anf. 12 Utrikesminister ANN LINDE (S).....	10
Anf. 13 YASMINE POSIO (V).....	11
Anf. 14 Utrikesminister ANN LINDE (S).....	11
§ 8 Svar på interpellation 2021/22:6 om väg 77.....	12
Anf. 15 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	12
Anf. 16 KJELL JANSSON (M)	12
Anf. 17 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	13
Anf. 18 KJELL JANSSON (M)	13
Anf. 19 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	14
Anf. 20 KJELL JANSSON (M)	14
Anf. 21 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	15
§ 9 Svar på interpellation 2021/22:13 om oseriösa byggföretag.....	15
Anf. 22 Statsrådet LENA MICKO (S)	15
Anf. 23 LARS BECKMAN (M).....	16
Anf. 24 Statsrådet LENA MICKO (S)	17
Anf. 25 LARS BECKMAN (M).....	17
Anf. 26 Statsrådet LENA MICKO (S)	18
Anf. 27 LARS BECKMAN (M).....	19
Anf. 28 Statsrådet LENA MICKO (S)	19
Ajournering.....	19
Återupptaget sammanträde	20
§ 10 Frågestund.....	20
Anf. 29 TREDJE VICE TALMANNEN	20
<i>Nedläggning av Bromma flygplats</i>	<i>20</i>
Anf. 30 MARIA STOCKHAUS (M).....	20
Anf. 31 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	20
Anf. 32 MARIA STOCKHAUS (M).....	21

Anf. 33	Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	21
	<i>Kostnaden för evakuering från Afghanistan</i>	21
Anf. 34	SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD)	21
Anf. 35	Utrikesminister ANN LINDE (S)	21
Anf. 36	SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD)	22
Anf. 37	Utrikesminister ANN LINDE (S)	22
	<i>Vägstandard</i>	22
Anf. 38	MAGNUS EK (C)	22
Anf. 39	Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	22
Anf. 40	MAGNUS EK (C)	23
Anf. 41	Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	23
	<i>Polisens villkorstrappa</i>	23
Anf. 42	VASILIKI TSOUPLAKI (V)	23
Anf. 43	Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	23
Anf. 44	VASILIKI TSOUPLAKI (V)	24
Anf. 45	Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	24
	<i>Resurser till vägunderhållet</i>	24
Anf. 46	MAGNUS JACOBSSON (KD)	24
Anf. 47	Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	25
Anf. 48	MAGNUS JACOBSSON (KD)	25
Anf. 49	Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	25
	<i>Återstartsutredningen och anslagen till kulturen</i>	25
Anf. 50	CHRISTER NYLANDER (L)	25
Anf. 51	Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	26
Anf. 52	CHRISTER NYLANDER (L)	26
Anf. 53	Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	26
	<i>Infrastrukturinvesteringar i Norrland</i>	27
Anf. 54	ISAK FROM (S)	27
Anf. 55	Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	27
Anf. 56	ISAK FROM (S)	27
Anf. 57	Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	27
	<i>Konsultationsordningen och samers rättigheter</i>	28
Anf. 58	CAMILLA HANSÉN (MP)	28
Anf. 59	Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	28
Anf. 60	CAMILLA HANSÉN (MP)	28
Anf. 61	Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	28
	<i>Trafikverkets uppdrag och vägunderhållet</i>	29
Anf. 62	KJELL JANSSON (M)	29
Anf. 63	Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	29
Anf. 64	KJELL JANSSON (M)	29
Anf. 65	Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	29
	<i>Främjad konsumtion av svenska livsmedel</i>	30
Anf. 66	ANGELICA LUNDBERG (SD)	30
Anf. 67	Statsrådet LENA MICKO (S)	30

Anf. 68 ANGELICA LUNDBERG (SD)	30	Prot. 2021/22:13
Anf. 69 Statsrådet LENA MICKO (S)	30	30 september
<i>Villkoren för svenskt stöd till Afghanistan</i>	31	-----
Anf. 70 ANNIKA QARLSSON (C)	31	
Anf. 71 Utrikesminister ANN LINDE (S)	31	
Anf. 72 ANNIKA QARLSSON (C)	31	
Anf. 73 Utrikesminister ANN LINDE (S)	31	
<i>Sexuella övergrepp begångna av FN-anställda</i>	31	
Anf. 74 HÅKAN SVENNELING (V)	31	
Anf. 75 Utrikesminister ANN LINDE (S)	32	
Anf. 76 HÅKAN SVENNELING (V)	32	
Anf. 77 Utrikesminister ANN LINDE (S)	32	
<i>Omklassificering av enskilda vägar</i>	32	
Anf. 78 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD)	32	
Anf. 79 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	33	
Anf. 80 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD)	33	
Anf. 81 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	33	
<i>Idébarna aktörer i välfärden</i>	34	
Anf. 82 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S)	34	
Anf. 83 Statsrådet LENA MICKO (S)	34	
Anf. 84 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S)	34	
Anf. 85 Statsrådet LENA MICKO (S)	34	
<i>Arbetsförmedlingen och rekryteringen till besöksnäringen</i>	34	
Anf. 86 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M)	34	
Anf. 87 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	35	
Anf. 88 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M)	35	
Anf. 89 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	35	
<i>Politisk styrning av kulturen</i>	35	
Anf. 90 ARON EMILSSON (SD)	35	
Anf. 91 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	36	
Anf. 92 TREDJE VICE TALMANNEN	36	
Anf. 93 ARON EMILSSON (SD)	36	
Anf. 94 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	37	
Anf. 95 TREDJE VICE TALMANNEN	37	
<i>Miljökontrollen vid fordonsbesiktning</i>	37	
Anf. 96 JENS HOLM (V)	37	
Anf. 97 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	37	
Anf. 98 JENS HOLM (V)	38	
Anf. 99 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	38	
<i>Resultatet av FN:s 76:e generalförsamling</i>	38	
Anf. 100 OLLE THORELL (S)	38	
Anf. 101 Utrikesminister ANN LINDE (S)	38	
Anf. 102 OLLE THORELL (S)	39	
Anf. 103 Utrikesminister ANN LINDE (S)	39	
<i>Reglering av elsparkcyklar</i>	39	

Anf. 104 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	39
Anf. 105 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	39
<i>Förintelsekonferensen i Malmö</i>	40
Anf. 106 PER-ARNE HÅKANSSON (S).....	40
Anf. 107 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	40
<i>Konsulärt bistånd till IS-återvändare</i>	40
Anf. 108 MARKUS WIECHEL (SD).....	40
Anf. 109 Utrikesminister ANN LINDE (S)	41
<i>Trängselavgift för flyget</i>	41
Anf. 110 DAVID PEREZ (SD).....	41
Anf. 111 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	41
§ 11 Bordläggning	42
§ 12 Motioner för omedelbar hänvisning	42
§ 13 Anmälan om interpellationer	43
§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar	43
§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor	45
§ 16 Kammaren åtskildes kl. 15.10.	46